

Evropská
komise

Praktická příručka pro používání evropského řízení o drobných nárocích

podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007
ze dne 11. července 2007, kterým se zavádí evropské řízení
o drobných nárocích

*Spravedlnost
a spotřebitelé*

Obsah

1. Úvod	6
1.1. Cíl a účel evropského řízení o drobných nárocích	7
1.2. Obecné souvislosti	7
1.3. Historické a politické souvislosti návrhu	9
1.3.1. Konference v Down Hall	9
1.3.2. Politické souvislosti	10
1.4. Vývoj ESCP	10
1.4.1. První kroky směrem k návrhu	10
1.4.2. Jednání a šest zásad	11
1.4.3. Novelizované evropské nařízení o drobných nárocích – přehled	12
1.5. Vývoj civilního soudnictví v EU a vztah k ostatním nástrojům	13
1.5.1. Vývoj nových nástrojů a zrušení doložky vykonatelnosti	13
1.5.2. Vztah k jiným nástrojům – EPR a nařízení Brusel I (přepřracované znění)	13
1.5.3. Evropské nástroje ADR a ODR	14
2. ESCP: Rozsah působnosti	16
2.1. Věcná působnost nařízení	17
2.1.1. Finanční limit evropského drobného nároku	17
2.1.2. Předmět – peněžité a nepeněžité nároky	17
2.1.3. Předmět – vyloučené věci	18
2.1.4. Předmět – zahrnuté věci	19
2.1.5. Občanské a obchodní věci – výklad Soudního dvora EU	20
2.2. Místní působnost nařízení	24
2.2.1. Obecná místní působnost	24
2.2.2. Přeshraniční případy	24
2.3. Použitelnost – lhůta	24
2.4. Použitelnost jiných nástrojů EU	25
2.4.1. Nařízení Brusel I (přepřracované znění)	25
2.4.2. Nařízení o doručování a dokazování	25

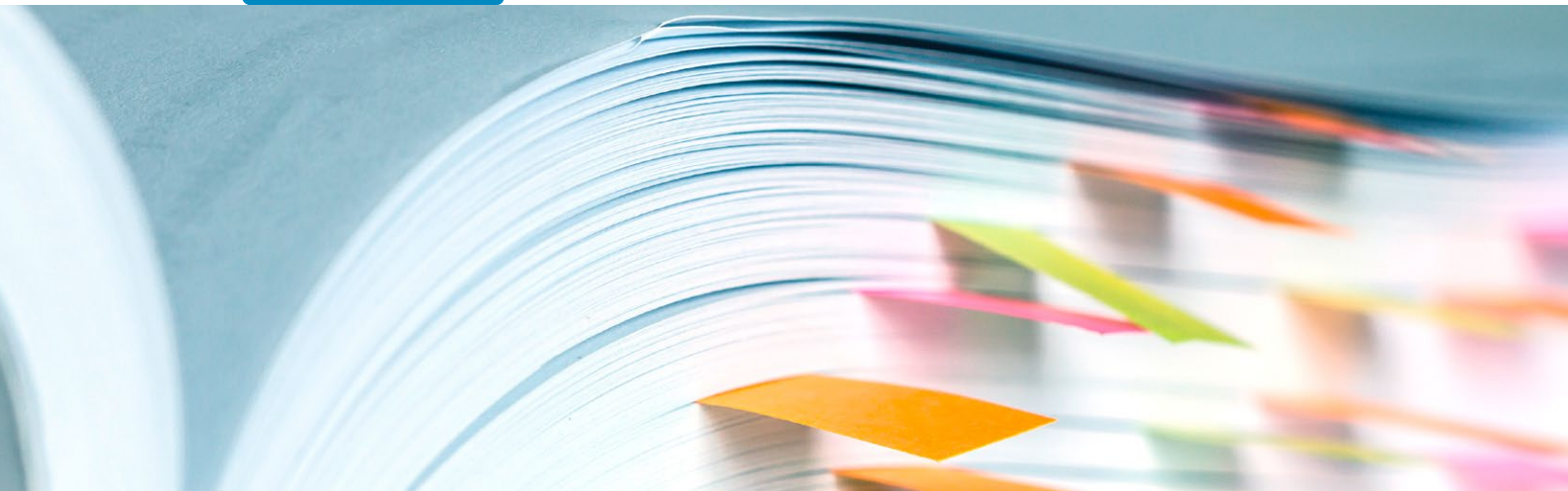
2.4.3. Nařízení o evropském exekučním titulu a evropském platebním rozkazu	26
2.4.4. Ostatní nástroje EU	27
2.5. Vztah s vnitrostátním právem	28
2.5.1. Vnitrostátní procesní právo	28
2.5.2. Vnitrostátní hmotné právo	29
3. Zahájení řízení	30
3.1. Zahájení a praktická pomoc	31
3.2. Příslušný soud	31
3.2.1. Pravidla EU pro soudní příslušnost – Brusel I (přepřracované znění)	31
3.2.2. Místní nebo „vnitrostátní“ pravidla týkající se příslušnosti	34
3.3. Použití žalobního formuláře	34
3.3.1. Posouzení nároku	34
3.3.2. Zacházení s úroky	35
3.4. Náklady na podání žaloby	35
3.5. Přílohy žalobního formuláře	35
3.6. Zaslání žaloby soudu	35
3.7. Jazyk	36
3.8. Soudní smír	36
4. Postup poté, co soud obdrží žalobu	38
4.1. Oprava nebo doplnění žalobního formuláře žalobcem	39
4.1.1. Soud ověří žalobní formulář	39
4.1.2. Soud uvědomí žalobce, pokud nárok nespadá do oblasti působnosti evropského řízení o drobných nárocích	39
4.1.3. Žádost o doplnění nebo opravu žalobního formuláře určená žalobci	39
4.2. Zaslání žalobního formuláře žalovanému	40
4.2.1. Soud zašle kopii žalobního formuláře A a formulář C	40
4.2.2. Lhůta	40
4.2.3. Způsoby doručování	40
4.3. Co může udělat žalovaný po přijetí žalobního formuláře	43
4.4. Nárok nebo vzájemný nárok překračuje stanovenou částku	44
4.5. Vzájemná žaloba	44
4.6. Lhůty	45
4.7. Jazyk	45

5. Zjištění skutkového stavu	46
5.1. Povinnost soudu s ohledem na sporné záležitosti	47
5.1.1. Soud přebírá iniciativu při zjišťování skutkového stavu	47
5.1.2. Soud určuje způsob dokazování a povahu důkazů	47
5.2. Doplnkové informace od žalobce a žalovaného	47
5.3. Soud rozhodne o konání ústního jednání	48
5.3.1. Soud nařídí ústní jednání pouze tehdy, je-li to nutné	48
5.3.2. Soud může ústní jednání odmítnout	48
5.4. Dokazování	48
5.5. Využívání informačních a komunikačních technologií při výslechu a provádění důkazů	49
5.6. Úloha soudu	49
5.6.1. Soud stanoví postup	49
5.6.2. Soud strany sporu vyzve k procesním otázkám	50
5.7. Lhůty	50
6. Rozhodnutí	52
6.1. Vydání rozhodnutí	53
6.1.1. Rozhodnutí pro zmeškání – obecně	53
6.1.2. Rozhodnutí pro zmeškání – vzájemná žaloba	53
6.2. Rozhodnutí po obdržení všech informací a po provedení dokazování	53
6.2.1. Pokud se nekoná ústní jednání	53
6.2.2. Po ústním jednání	53
6.3. Forma, obsah a doručení rozhodnutí	54
6.3.1. Rozhodnutí musí být vydáno písemně za účelem jeho doručení stranám	54
6.3.2. Jazyk rozhodnutí pro doručení	54
6.3.3. Rozhodnutí doručené stranám	54
6.4. Náklady	55
7. Přezkum rozhodnutí a opravné prostředky	56
7.1. Přezkum v rámci evropského řízení o drobných nárocích	57
7.1.1. Důvody přezkumu	57
7.1.2. Výsledek přezkumu	58

7.2. Opravné prostředky	58
7.3. Právní zastoupení při přezkumu a podání opravného prostředku	58
8. Uznání a výkon rozhodnutí	60
8.1. Uznání a výkon rozhodnutí – obecné zásady	61
8.1.1. Zrušení doložky vykonatelnosti	61
8.1.2. Vykonávací řízení – použitelné právo	61
8.2. Požadavky evropského řízení o drobných nárocích – vykonávací řízení	61
8.3. Použití osvědčení o rozhodnutí	62
8.3.1. Formulář D	62
8.3.2. Jazyk osvědčení	62
8.4. Zamítnutí a omezení výkonu	62
8.4.1. Zamítnutí výkonu za výjimečných okolností	62
8.4.2. Postup při napadení výkonu rozhodnutí	63
8.4.3. Zastavení nebo omezení výkonu	63
8.5. Řízení o výkonu rozhodnutí vydaného v rámci evropského řízení o drobných nárocích	63
8.5.1. Opatření pro výkon rozhodnutí	63
8.5.2. Orgány příslušné pro vykonávací řízení	64
8.5.3. Jazykové otázky – praktické důsledky pro výkon rozhodnutí	64
8.6. Výkon soudních smírů	64
9. Závěrečné otázky	66
9.1. Právní zastoupení	67
9.1.1. Neexistence požadavku na zastoupení advokátem v rámci evropského řízení o drobných nárocích	67
9.1.2. Důsledky pověření advokáta pro náklady	67
9.2. Informace a pomoc	67
9.2.1. Informace – obecně	67
9.2.2. Informace a pomoc poskytovaná stranám	68
9.3. Přezkum evropského řízení o drobných nárocích	69
Referenční materiál a odkazy	70

1

PRVNÍ KAPITOLA Úvod

1.1. Cíl a účel evropského řízení o drobných nárocích

V rámci cílů týkajících se zajištění přístupu ke spravedlnosti a vytvoření prostoru svobody, bezpečnosti a práva v EU je hlavním cílem evropského řízení o drobných nárocích zjednodušení, urychlení a snížení nákladů soudních sporů v přeshraničních drobných nárocích v rámci EU (viz článek 1 a body odůvodnění 1, 7, 8 a 36).

Pro dosažení tohoto cíle je v rámci tohoto postupu kladen důraz na potřebu relativní jednoduchosti řízení, zejména na to, aby řízení bylo do značné míry prováděno prostřednictvím standardních formulářů připojených k nařízením. Dále je významně posílena úloha soudu, pokud jde o dosahování pokroku případu a rozhodování o sporných bodech mezi stranami s ohledem na nárok. Strany mohou tento postup využít bez nutnosti využít právní poradenství a vynakládat s tím spojené dodatečné náklady. Požadavek, aby členské státy zajistily praktickou pomoc (článek 11), pomáhá stranám orientovat se v řízení bez právního poradenství. Portál e-justice má oddíl věnovaný evropskému řízení o drobných nárocích včetně formulářů a informací poskytnutých členskými státy podle článku 25. Rozhodnutí je vykonatelné v jiných členských státech a pro uznávání a výkon nejsou zapotřebí jakákoli mezitímní řízení (tzv. „doložka vykonatelnosti“).

Toto řízení je k dispozici jak pro fyzické osoby nebo pro spotřebitele, pro něž může být obzvláště vhodný, tak i pro podniky, zejména malé a střední, které se při své činnosti setkávají s přeshraničními spory. Cíle spočívajícího v dosažení rychlého řízení má být dosaženo dodržením konkrétních lhůt, které jsou stanoveny s ohledem na jednotlivé fáze řízení. Důležitým cílem je rovněž snížení nákladů a soudu je uložena povinnost zajistit, aby přiznaná náhrada nákladů nebyla nepřiměřená ve vztahu k hodnotě nároku.

1.2. Obecné souvislosti

Jednou z hlavních přetrvávajících obav v souvislosti s fungováním systémů civilního soudnictví, zejména ve vztahu k možnosti běžných občanů obrátit se na soud a usilovat o rychlé uspokojení nároku, aniž by bylo nutné vynaložit velké peněžní částky na právní poradenství, byla oblast nároků nízké hodnoty. V těchto případech, a zejména pak v těch, které vznikly z podnětu fyzických osob ve sporu proti podnikům nebo jiným fyzickým osobám, může být čas, úsilí a náklady s nimi spojené často značně nepřiměřené hodnotě nároku.

K vyřešení tohoto problému navrhla většina členských států zvláštní řízení vyznačující se snahou o zjednodušení, urychlení řešení a snížení výdajů takovýchto nároků fyzických osob nebo malých podniků⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Pro popis některých rysů, které jsou typické pro vnitrostátní řízení o drobných nárocích, lze odkázat na zelenou knihu – COM (2002) 746 v konečném znění; viz níže bod 1.4.1 a poznámka pod čarou 8.

V mnoha těchto řízeních lze nalézt řadu společných znaků, jako je omezení přiznané náhrady nákladů, neúčast advokátů, zjednodušení pravidel dokazování a obecně uložení větší odpovědnosti soudům za vedení řízení a dosažení rychlého řešení na základě rozhodnutí nebo dohody stran.

Obavy, které vedly k těmto iniciativám ve vnitrostátních právních systémech, jsou o to větší v případě nároků nízké hodnoty uplatňovaných mezi členskými státy EU, vzhledem k dodatečným problémům spojeným s neobeznámeností s řízením v jiných členských státech a nutnost pracovat v různých jazycích. Výsledkem bylo vytvoření Evropského řízení o drobných nárocích (bod 1.3) a zavedení mechanismů alternativního řešení sporů a řešení sporů online na úrovni EU, včetně platformy pro online řešení sporů (bod 1.5.3).

1.3. Historické a politické souvislosti návrhu

1.3.1. Konference v Down Hall⁽²⁾

Vzhledem k problémům uvedeným v předchozím bodě bylo poměrně logické přijetí včasné iniciativy k přezkoumání možnosti zavést na evropské úrovni zvláštní řízení pro řešení spotřebitelských nároků a nároků nízké hodnoty. Diskuse o možnosti zavedení evropského řízení pro řešení spotřebitelských a jiných nároků nízké hodnoty proběhla na konferenci, která se konala v prvním pololetí roku 1998 v Anglii za předsednictví Spojeného království.

Této konferenci se zúčastnil značný počet odborníků z různých členských států ES a rovněž zástupci evropských orgánů, kteří si vyslechli prezentace týkající se různých druhů řízení v Evropě i jinde.⁽³⁾ Na konferenci bylo dosaženo obecné shody, že by vývoj zvláštního evropského řízení pro spotřebitelské a jiné nároky nízké hodnoty mohl mít význam pro soudní spory v ES, zejména s ohledem na

větší mobilitu osob a přeshraniční obchod a zjevné potíže, které mají fyzické osoby a malé podniky, když usilují o uspokojení těchto nároků.

⁽²⁾ Konference se uskutečnila ve dnech 22. a 23. června 1998 v Down Hall, Hatfield Heath, Hertfordshire. Odkaz na tuto konferenci a výslednou zprávu je uveden v zelené knize na str. 59/60 a v poznámce pod čarou č. 185.

⁽³⁾ Delegáti se zajímali například o řízení o drobných nárocích v Singapuru, která jsou vedena online, a o řízení v Lisabonu týkající se řešení drobných spotřebitelských nároků, která se zabývají rovněž některými přeshraničními nároky mezi Portugalskem a Španělskem.

1.3.2. Politické souvislosti

Po vstupu Amsterodamské smlouvy v platnost byla přijata řada politických prohlášení, z nichž nejvýznamnější jsou uvedena v závěrech ze summitu v Tampere, což byla první příležitost, kdy se předsedové vlád ES sešli, aby projednali záležitosti týkající se justice⁽⁴⁾. Poté následoval program opatření zavedených za účelem provedení závěrů z Tampere,⁽⁵⁾ jež byl posléze zopakován v Haagském programu⁽⁶⁾.

1.4. Vývoj ESCP

1.4.1. První kroky směrem k návrhu

V roce 2000 přijala Evropská komise iniciativu spočívající ve vyhotovení dotazníku s cílem zjistit stávající dostupnost řízení o drobných nárocích v členských státech ES⁽⁷⁾. Poté následovala zelená kniha, která byla vydána na základě změn Smlouvy o ES vyplývajících z Amsterodamské smlouvy a závěrů z Tampere a která obsahovala různé návrhy opatření ke splnění politických závazků, které byly již přijaty, zejména pokud jde o potřebu zjednodušeného řízení pro nároky nízké hodnoty s cílem usnadnit osobám, které chtějí uplatnit takovéto nároky, přístup ke spravedlnosti. Zabývala se také záležitostmi týkajícími se evropského platebního rozkazu na nesporné dluhy⁽⁸⁾.

⁽⁴⁾ Viz 4. bod odůvodnění; body 30 a 34 závěrů, které jsou k dispozici na adrese http://www.europarl.europa.eu/summits/tam_en.htm a které se týkají drobných nároků a jsou následující – bod 30 – „Evropská rada vyzývá Radu, aby na základě návrhů Komise stanovila minimální normy zajišťující ... zvláštní procesní pravidla pro zjednodušené a urychlené řešení přeshraničních soudních sporů týkajících se drobných spotřebitelských a obchodních nároků...“ a bod 34 – „V občanských věcech Evropská rada Komisi vyzývá, aby předložila návrh na další omezení mezitímních opatření, která jsou dosud nezbytná k uznání a výkonu rozhodnutí nebo rozsudku v dožádaném státě. Jako první krok by tato mezitímní řízení měla být zrušena u právních titulů týkajících se drobných spotřebitelských a obchodních nároků...“

⁽⁵⁾ Viz oddíl 1.B.4 programu zveřejněného v Úředním věstníku dne 15. ledna 2001, C 12/1, s. 4; viz rovněž 5. bod odůvodnění.

⁽⁶⁾ Viz bod 3.4.2 programu zveřejněného v Úředním věstníku dne 3. března 2005, C 53/1, s. 53

⁽⁷⁾ Viz zprávu paní Evelyne Serverin s názvem „Des procédures de traitement judiciaire des demandes de faible importance...“, vydanou CNRS IDHE-ENS CACHAN, 2001, jak je uvedeno v poznámce pod čarou č. 2 na s. 8 zelené knihy.

⁽⁸⁾ Zelená kniha KOM(2002) 746 v konečném znění, zveřejněna dne 20. prosince 2002; na zelenou knihu se odkazuje v 6. bodě odůvodnění.

Komise předložila návrh nařízení v březnu 2005,⁽⁹⁾ když nejprve předložila návrh na řízení o evropském platebním rozkazu⁽¹⁰⁾. Evropské nařízení o drobných nárocích vstoupilo v platnost dne 1. ledna 2009.

1.4.2. Jednání a šest zásad

Vzhledem ke skutečnosti, že existovala obecná politická shoda ohledně vhodnosti zavést evropské řízení o drobných nárocích pro projednávání přeshraničních případů jako alternativu k vnitrostátním řízením, mohla se jednání soustředit na podstatu řízení. Jedním z problematických bodů byla výše finančního limitu, tj. odpověď na otázku – „Co je to drobný nárok?“, některé členské státy požadovaly relativně nízký limit, zatímco jiné chtěly limit, který by umožnil zabývat se většinou nároků spotřebitelů. Kompromisu v této otázce bylo nakonec dosaženo během jednání v Evropském parlamentu a Radě.

Klíčovým okamžikem při diskusích v Radě bylo přijetí řady zásad, jež měly být základem jednání a rovněž samotného řízení, ze strany ministrů spravedlnosti. Tyto zásady jsou uvedeny v dokumentu

předsednictví, který byl ministrům předložen v listopadu 2005⁽¹¹⁾ a týkájí se těchto záležitostí:

- evropské řízení o drobných nárocích by mělo být především písemným řízením – viz čl. 5 odst. 1 a 14. bod odůvodnění,
- ústní jednání by se mělo konat pouze tehdy, pokud to soud pokládá za nutné,
- aby bylo zajištěno, že řízení je rychlé a účinné, měly by být stanoveny lhůty pro jednotlivé fáze řízení,
- je třeba podporovat používání moderních komunikačních technologií s cílem usnadnit vedení jednání a dokazování – viz článek 8 a čl. 9 odst. 1,
- právní zastoupení by nemělo být povinné – viz článek 10,
- soud by měl zajistit, aby náklady, jež má uhradit strana, která neměla ve věci úspěch, byly přiměřené ve vztahu k hodnotě nároku – viz článek 16.

Jak je vidět ze znění nařízení, zásady uvedené v předchozím bodě byly skutečně přijaty a tvoří důležitý základ řízení.

⁽⁹⁾ KOM(2005) 87 v konečném znění, zveřejněno dne 15. března 2005.

⁽¹⁰⁾ KOM(2004) 173 v konečném znění, zveřejněno dne 25. května 2004.

⁽¹¹⁾ Sdělení předsednictví Radě č. 15054/05 ze dne 29. listopadu 2005; JUSTCIV 221/CODEC 1107.

1.4.3. Novelizované evropské nařízení o drobných nárocích – přehled

Evropské řízení o drobných nárocích bylo vyhodnoceno v roce 2013⁽¹²⁾ a v témže roce Evropská komise zveřejnila zprávu⁽¹³⁾ a přijala návrh⁽¹⁴⁾ na novelizaci nařízení. Hlavními závěry bylo, že řízení usnadnilo přeshraniční soudní spory týkající se drobných nároků v EU a že došlo ke snížení nákladů a zkrácení doby trvání řízení. Tento postup však nebyl využíván z důvodu omezeného rozsahu a neznalosti postupu v právní praxi v některých členských státech. Dále bylo hlášeno několik drobných nedostatků v pravidlech.

V roce 2015 bylo přijato nařízení č. 2015/2421, kterým se mění evropské nařízení o drobných nárocích. Novelizovaná verze evropského nařízení o drobných nárocích nabyla účinnosti dne 14. července 2017. Nejvýznamnější změnou je zvýšení peněžního limitu řízení z 2 000 EUR na 5 000 EUR (článek 2). Většina dalších změn má za cíl posílit využívání komunikačních technologií na dálku, včetně vedení ústních jednání (článek 8) a dokazování (článek 9) a umožnění elektronického doručování

písemností (článek 13) a provádění plateb soudních poplatků na dálku (článek 15a).

Další změny spočívají v tom, že je potvrzena přednost písemného řízení (článek 5), je posílána praktická pomoc stranám (článek 11) a je zpřesněno pravidlo o minimálních podmínkách pro přezkum (článek 18). Vkládají se nová ustanovení týkající se požadavku, aby soudní poplatky byly přiměřené (článek 15a), jazyk osvědčení o výkonu rozhodnutí (článek 21a) a výkon soudního smíru (článek 23a).

Nařízení č. 2015/2421 navíc upravilo jedno ustanovení řízení o evropském platebním rozkazu⁽¹⁵⁾. Článek 17 uvedeného nařízení nyní počítá s převodem do evropského řízení o drobných nárocích v případech, kdy je podán odpor proti platebnímu příkazu, pokud se použije evropské řízení o drobných nárocích.

⁽¹²⁾ Posouzení socioekonomických dopadů možností politiky pro budoucnost Evropy Nařízení o drobných nárocích, závěrečná zpráva, RDT-LO5-2010, Deloitte, Brusel, 19.07.2013.

⁽¹³⁾ COM (2013) 795 final.

⁽¹⁴⁾ COM (2013) 794 final.

⁽¹⁵⁾ Nařízení č. 1896/2006.

1.5. Vývoj civilního soudnictví v EU a vztah k ostatním nástrojům

1.5.1. Vývoj nových nástrojů a zrušení doložky vykonatelnosti

Od přijetí evropského nařízení o drobných pohledávkách došlo k zavedení řady nových nástrojů a stávající nástroje byly pozměněny. Novinkou evropského nařízení o drobných nárocích a řízení o evropském platebním rozkazu bylo zrušení doložky vykonatelnosti, což je postup umožňující uznání rozsudku jednoho členského státu pro výkon rozhodnutí v jiném členském státě. Mezitím zrušil doložku vykonatelnosti také klíčový nástroj v oblasti přeshraničních soudních sporů, nařízení Brusel I (přepracované znění)⁽¹⁶⁾, který však není určen k tomu, aby usnadnil řešení drobných nároků. Kromě toho jsou v nařízení Brusel I (přepracované znění) důvody, na jejichž základě lze uplatňovat odmítnutí výkonu rozhodnutí v členském státě za pomoci národního řízení, rozsáhlejší než důvody, které jsou předmětem evropského nařízení o drobných pohledávkách a nařízení o řízení o evropském platebním rozkazu, které mohou urychlit výkon rozhodnutí. Kapitola 7 této příručky se zabývá opravnými prostředky a přezkumem.

1.5.2. Vztah k jiným nástrojům – EPR a nařízení Brusel I (přepracované znění)

Dvě nařízení, která mají s nařízením o drobných nárocích nejbližší spojitost, jsou řízení o evropském platebním rozkazu (EPR) a nařízení Brusel I (přepracované znění) uvedené v bodě 1.5.1 této příručky. ESCP a EPR byly sjednány ve stejném období a byly prvními dvěma skutečně jednotnými evropskými civilními řízeními. I když se ESCP vztahuje na sporné i nesporné nároky v přeshraničních věcech v hodnotě nejvýše 5 000 EUR, vztahuje se EPR pouze na nesporné nároky, ale jeho použití není omezeno na maximální částku. Jak je popsáno v bodě 1.4.3 této příručky, vztah mezi těmito dvěma nástroji je stanoven v článku 17 nařízení o evropském exekučním titulu, který odkazuje na ESCP v případě, kdy je proti platebnímu rozkazu podán odpor, a za předpokladu, že pohledávka spadá do působnosti ESCP. Mimoto se jako výchozí pravidla použijí zvláštní pravidla pro doručování písemností stanovená v nařízení o evropském exekučním titulu (čl. 13 odst. 4 ESCP). Podrobněji viz bod 2.4.3 této příručky.

Nařízení Brusel I (přepracované znění) má význam pro určení, který soud má pravomoc pro uplatnění nároku v ESCP ve smyslu článku 4 ESCP. Za tímto účelem formulář A pro uplatnění nároku odkazuje na pravidla o příslušnosti stanovená tímto nařízením. Článek 3 ESCP vymezující přeshraniční případy dále odkazuje na toto nařízení s cílem

⁽¹⁶⁾ Nařízení č. 1215/2012.

určit bydliště stran. Kromě toho je třeba některé pojmy používané v ESCP vykládat v souladu s ustanoveními nařízení Brusel I (přepracované znění), zejména pojem „občanské a obchodní záležitosti“ ve smyslu čl. 2 odst. 1. Viz dále bod 2.4.1.

Dalšími nástroji, které jsou důležité pro aplikaci ESCP, jsou nařízení o doručování písemností (nařízení o doručování)⁽¹⁷⁾ a nařízení o provádění důkazů (nařízení o dokazování),⁽¹⁸⁾ které platí jako standardní pravidla, pokud ESCP neobsahuje zvláštní pravidla pro přeshraniční doručování nebo provádění důkazů. Viz také bod 2.4.2 této příručky.

1.5.3. Evropské nástroje ADR a ODR

Evropské řízení o drobných pohledávkách by mělo být také vnímáno v souvislosti s cílem občanské spravedlnosti EU co nejlépe řešit spory. Systémy alternativního řešení sporů (ADR) ve spotřebitelské oblasti a menší obchodní spory, pro které je ESCP vhodný, mají v členských státech stále větší význam. Pro usnadnění mimosoudního řešení sporů stanoví směrnice o mediaci z roku 2008⁽¹⁹⁾ minimální pravidla pro

mediaci v přeshraničních sporech. V roce 2013 byla přijata směrnice o alternativním řešení spotřebitelských sporů (směrnice ADR)⁽²⁰⁾ a nařízení o řešení spotřebitelských sporů online (nařízení ODR)⁽²¹⁾. Směrnice ADR se vztahuje na vnitrostátní i přeshraniční případy a zahrnuje pravidla týkající se subjektů a postupů alternativního řešení sporů, informací poskytovaných spotřebitelům a obchodníkům a spolupráce mezi subjekty alternativního řešení sporů a určenými vnitrostátními orgány. Nařízení ODR vytvořilo platformu pro řešení sporů online ([platformu ODR](http://www.odreurope.com/eu-odr-platform), jejímž prostřednictvím mohou být podány stížnosti, které budou řešeny příslušnými kvalifikovanými vnitrostátními subjekty ADR.⁽²²⁾

⁽¹⁷⁾ Nařízení č. 1393/2007.

⁽¹⁸⁾ Nařízení č. 1206/2001.

⁽¹⁹⁾ Směrnice 2008/52/ES.

⁽²⁰⁾ Směrnice 2013/11/EU.

⁽²¹⁾ Nařízení (EU) č. 524/2013.

⁽²²⁾ Viz <http://www.odreurope.com/eu-odr-platform>

2

DRUHÁ KAPITOLA

ESCP: Rozsah působnosti

Rozsah působnosti nařízení je stanovena v člancích 2 a 3 ESCP. Nejvýznamnější jsou finanční omezení, předmět a přeshraniční povaha. Pokud nárok nespadá do oblasti působnosti nařízení, soud nebo tribunál o tom uvědomí žalobce. Pokud žalobce nestáhne nárok, postupuje se v souladu s vnitrostátními procesními předpisy členského státu, ve kterém se řízení provádí (čl. 4 odst. 3).

2.1. Věcná působnost nařízení

Nařízení stanoví dva prvky věcné působnosti evropského řízení o drobných nárocích, a to finanční limit nároků, které lze v rámci řízení uplatnit, a předmět samotných nároků. Do oblasti působnosti nařízení spadají nároky, jejichž předmět spadá do obecného popisu „občanské a obchodní věci“, podléhají však řadě omezení a výluk. Pojem „občanské a obchodní věci“ byl rozsáhle vyložen Evropským soudním dvorem.

2.1.1. Finanční limit evropského drobného nároku

ESCP je od změn provedených nařízením č. 2015/2421 (viz bod 1.4.3 této příručky) použitelný na pohledávky nepřesahující 5 000 EUR. Obdobné horní limity, i když se rozsah hodnot v jednotlivých členských státech liší, platí také pro vnitrostátní řízení o drobných nárocích. Tento limit se vztahuje také na vzájemný nárok, a pokud vzájemný nárok tento

limit překročí, jak pohledávka, tak vzájemný nárok se řeší v řízení podle vnitrostátního procesního práva (čl. 5 odst. 7).

Článek 2 odst. 1 stanoví, jak má být určována hodnota pohledávky. Hodnota je v první řadě zohledněna ke dni, k němuž soud příslušný pro rozhodnutí o tomto nároku obdrží žalobu. Hodnota je za druhé vypočítána bez navýšení o úroky požadované s ohledem na samotný hlavní nárok a náklady a výlohy, které mohou být s nárokem spojeny. Toto vyloučení však nevylučuje například hlavní nárok související pouze s platbami úroků z dluhu, který již byl splacen⁽²³⁾.

2.1.2. Předmět – peněžité a nepeněžité nároky

Na rozdíl od řízení o evropském platebním příkazu, které je omezeno na peněžité nároky, mohou být v rámci evropského řízení o drobných nárocích předmětem nároku i nepeněžité nároky a tyto nároky jsou uvedeny v žalobním formuláři v části 7 (pokud jde o jeho vyplnění, viz bod 3.2) V případě nepeněžitého nároku může žalobce požadovat například vydání příkazu zamezujícího protiprávnímu chování, tj. rušení držby nebo poškození majetku, nebo požadovat splnění povinnosti, jako je dodání zboží či jiné plnění smlouvy. V případě nepeněžitého nároku musí být uvedena hodnota spadající do finančního limitu evropského řízení o drobných nárocích.

⁽²³⁾ Viz bod 4.5, pokud jde o důsledky hodnoty vzájemného nároku při určování toho, zda nárok spadá do oblasti působnosti, či nikoli.

2.1.3. Předmět – vyloučené věci

2.1.3.1. Obecné výluky

V nařízení jsou z věcné působnosti evropského řízení o drobných nárocích konkrétně vyloučeny určité věci, jež by se jinak mohly považovat za věci zahrnuté do pojmu „občanské a obchodní věci“. Tyto jsou vymezeny jako daňové, celní či správní věci a rovněž odpovědnost státu za jednání a opomenutí při výkonu státní moci, nazývané rovněž jako *acta iure imperii*. Pokud se žaloba týká takovýchto vyloučených věcí, bude ji muset soud, který ji obdrží, obvykle odmítnout z moci úřední z toho důvodu, že nespadá do oblasti působnosti evropského řízení o drobných nárocích.

2.1.3.2. Věci, které jsou konkrétně vyloučeny v čl. 2 odst. 2

V nařízení se mimoto uvádí, že se nevztahuje na určité jiné konkrétní věci, jež by se považovaly za věci spadající pod pojem občanské a obchodní věci. Tyto výluky, které jsou rozsáhlejší než výluky uvedené v nařízení o evropském exekučním titulu, jsou podrobně popsány v čl. 2 odst. 2 a jsou uvedeny v připojeném rámečku.

- (a) osobní stav nebo způsobilosti fyzických osob k právům a právním úkonům,
- (b) majetková práva vyplývající z manželských vztahů nebo vztahů, s nimiž právo rozhodné na daný vztah spojuje účinky obdobné manželství,
- (c) vyživovací povinnost vyplývající z rodinných vztahů, rodičovství, manželství nebo příbuzenských vztahů,
- (d) závěť a dědění, včetně vyživovacích povinností vzniklých v důsledku smrti,
- (e) úpadek, likvidace podniku či jiné právnické osoby z důvodu platební neschopnosti, soudního urovnání sporu, vyrovnání a obdobných řízení,
- (f) sociální zabezpečení,
- (g) rozhodčí řízení,
- (h) pracovní právo,
- (i) nájem nemovitostí s výjimkou žalob týkajících se peněžitých nároků nebo
- (j) porušení práv na ochranu soukromí a osobnostních práv, včetně pomluvy.

2.1.4. Předmět – zahrnuté věci

2.1.4.1. Občanské a obchodní věci – obecně

Předmět, který spadá do věcné oblasti působnosti evropského řízení o drobných nárocích, souvisí v zásadě s tím, co se považuje za občanské a obchodní věci. Jak je stanoveno v čl. 2 odst. 1, pro účely nařízení nezávisí význam tohoto pojmu na tom, který soud se žalobou zabývá, ani na vnitrostátním právu členských států. Je třeba jej chápat v souladu s autonomním výkladem slov použitých v ostatních nástrojích EU, včetně nařízení Brusel I, nařízení o evropském exekučním titulu a nařízení o evropském platebním příkazu.

2.1.4.2. Význam pojmu občanské a obchodní věci

Tento pojem není v nařízení definován, obecně se však má za to, že se rozlišuje mezi občanskými věcmi na straně jedné a věcmi spadajícími do veřejného práva na straně druhé, a Evropský soudní dvůr vydal řadu rozsudků určujících rozsah a účinek tohoto rozlišování v rámci jednotlivých nástrojů. Navzdory tomuto rozdílu ESD rozhodl, že existují určité věci spadající do veřejného práva, které by se však považovaly za věci spadající pod význam pojmu „občanské a obchodní věci“. To do jisté míry závisí na rozhodnutích přijatých ESD při výkladu jiných nástrojů, zejména nařízení Brusel I a jeho předchůdce Bruselské úmluvy. Podrobné informace o těchto rozhodnutích jsou uvedeny v bodě 2.1.5.

2.1.5. Občanské a obchodní věci - výklad Soudního dvora EU

2.1.5.1. Autonomní význam

V řadě případů Evropský soudní dvůr rozhodl, že aby byla zajištěna rovnost a jednotu práv a povinností vyplývajících z příslušných nástrojů, nelze pojem „občanské a obchodní věci“ vykládat pouze ve vztahu k jednomu právnímu systému, nýbrž musí být uveden autonomní význam odvozený z cílů a systému dotčených právních předpisů EU a obecných zásad, které jsou vyvozeny ze všech vnitrostátních právních řádů. Soudní dvůr obecně rozhodl, že při rozhodování, zda má spor občanskou a obchodní povahu, jsou důležité dva prvky:

- předmět sporu a tudíž i základ a povaha žaloby a
- dotčené strany a povaha vztahu mezi nimi.

Pokud jde o názor Soudního dvora na tuto záležitost, viz rozsudek ve věci *Apostolides proti Orams*⁽²⁴⁾, v němž Soudní dvůr shrnul svůj postoj k nařízení Brusel I (přepřacované znění) (předchůdce nařízení Brusel I těmito slovy:

„...je nutné připomenout, že s cílem zajistit v rámci možností rovnost a jednotu práv a povinností vyplývajících z nařízení č. 44/2001 pro členské státy a zúčastněné osoby je nutné pojem „věci občanské a obchodní“ nevykládat jako pouhý odkaz na vnitrostátní právo jednoho nebo druhého dotčeného státu. Uvedený pojem musí být považován za pojem autonomní, který je nutno vykládat s odkazem jednak na cíle a systém uvedeného nařízení a jednak na obecné zásady vyvozené ze všech vnitrostátních právních řádů. Autonomní výklad pojmu „občanské a obchodní věci“ vede k vyloučení určitých soudních rozhodnutí z působnosti nařízení č. 44/2001 z důvodu prvků, které charakterizují povahu právních vztahů mezi účastníky sporu nebo předmět tohoto sporu...”

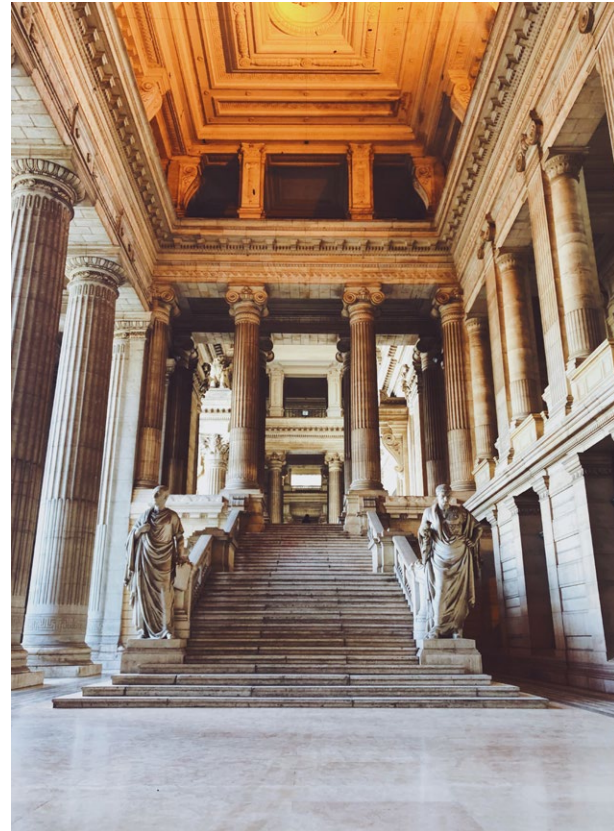
⁽²⁴⁾ (C-420/07, Sb. rozh. 2009, s. I-3571) zejména odstavce 41 a 42, v nichž se odkazuje mimo jiné na případy *LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co KG v. Eurocontrol*, (C-29/76, Sb. rozh. 1976, s. 1541), a novější rozsudek ve věci *Lechoritou v. Dimosiotis Omospondiakis Dimokratiastis Germanias*, (C-292/05, Sb. rozh. 2007, s. I-1519).

2.1.5.2. Žaloby týkající se veřejného orgánu

Pokud jde o žaloby týkající se veřejného orgánu, Soudní dvůr uvedl, že v případě sporu mezi veřejným orgánem a soukromou osobou se nejedná o „občanskou nebo obchodní věc“, jestliže veřejný orgán jedná v rámci výkonu veřejné moci. Soudní dvůr proto rozlišoval mezi takovými žalobami, známými jako *acta iure imperii*, jež pro účely evropského řízení o drobných nárocích každopádně nespádají pod pojem „občanské nebo obchodní věci“, a *acta iure gestionis*, které jsou zahrnuty do tohoto pojmu. Soudní dvůr EU se k této záležitosti vyjádřil rovněž ve věci *Apostolides*⁽²⁵⁾ takto:

„... Soudní dvůr tak měl za to, že ačkoliv určité spory mezi veřejným orgánem a osobou soukromého práva mohou spadat pod uvedený pojem, je tomu jinak, jestliže veřejný orgán jedná v rámci výkonu veřejné moci... Uplatnění výsad veřejné moci jednou ze stran sporu z důvodu výkonu jejích výjimečných pravomocí, které jdou nad rámec pravidel použitelných na vztahy mezi jednotlivci, totiž takový spor vylučuje z oblasti občanské a obchodní...“

⁽²⁵⁾ Cit. poznámka pod čarou 17.

Rozlišování mezi věcmi, které nespádají pod pojem „občanské a obchodní“, a věcmi, které pod něj spadají, není v praxi vždy snadné. Soudní dvůr EU tuto záležitost zkoumal v řadě zvláštních případů, jejichž příklady jsou uvedeny v rámečku na následující straně.

Nároky, o nichž Soudní dvůr EU rozhodl, že jsou „občanské a obchodní“:

V rozsudku ve věci *Sonntag v. Waidmann* (věc C-172/91, Sb. rozh. 1993, s. I-1963), žaloba fyzické osoby na odškodnění za újmu vyplývající z trestného činu má občanskou povahu. Tato žaloba však nespadá pod pojem „občanské nebo obchodní věci“, pokud musí být osoba, která újmu způsobila, považována za veřejný orgán, který jednal v rámci výkonu veřejné moci (v tomto případě se učitel dohlížející na žáky nepokládal za osobu „jednající v rámci výkonu veřejné moci“).

V rozsudku ve věci *Verein für Konsumenteninformation v. Karl Heinz Henkel*, (věc C-167/00, Sb. rozh. 2002, s. I-8111), žaloba podaná jako preventivní žaloba organizací na ochranu spotřebitele s cílem zabránit obchodníkovi v používání nepřiměřených smluvních podmínek ve smlouvách se soukromými osobami.

V rozsudku ve věci *Gemeente Steenbergen v. Baten* (věc C-271/00, Sb. rozh. 2002, s. I-10489), žaloba na regresní náhradu, kterou se veřejnoprávní organizace domáhá, aby jí soukromoprávní subjekt vrátil

částky vyplacené v rámci sociální podpory rozvedenému manželovi a dítěti této osoby, jsou-li základ a podmínky podání uvedené žaloby upraveny pravidly občanského práva týkajícími se vyživovacích povinností. Pokud se však žaloba na regresní náhradu zakládá na ustanoveních, jejichž prostřednictvím zákonodárce svěřil veřejnoprávnímu orgánu vlastní zvláštní pravomoc, nelze ji pokládat za „občanskou věc“.

V rozsudku ve věci *Préservatrice foncière TIARD v. Nizozemsko* (věc C-266/01, Sb. rozh. 2003, s. I-4867), žaloba, kterou smluvní stát od soukromé osoby vyžaduje splnění soukromoprávní smlouvy o ručení, která byla uzavřena s cílem umožnit třetí osobě poskytnutí záruky požadované a stanovené tímto státem, jestliže právní vztah mezi věřitelem a ručitelem, tak jak vyplývá ze smlouvy o ručení, nepředstavuje výkon státní moci, který se liší od pravidel platných ve vztahu mezi soukromými osobami.

V rozsudku ve věci *Frahuil SA v. Assitalia*, (věc C-265/02, Sb. rozh. 2004, s. I-1543), žaloba na základě zákonného přechodu práv podaná na dovozce, jenž dlužil clo ručiteli, který toto clo uhradil celním orgánům v rámci plnění smlouvy o záruce, v níž se celním orgánům zaručil za zaplacení dotyčného cla zasílatelem, jemuž hlavní povinný původně nařídil dluh zaplatit, se musí považovat za žalobu spadající pod pojem „občanské a obchodní věci“.

V rozsudku ve věci *Apostolides* (viz výše), žaloba na uznání a výkon příkazu k náhradě škody za protiprávní nabytí vlastnictví nemovitosti, předání a uvedení této nemovitosti do původního stavu, jakož i ukončení jakýchkoli jiných protiprávních zásahů, kde v původním řízení jde o spor mezi jednotlivci a žaloba směřuje nikoli proti chování nebo postupům, které předpokládají uplatnění výsad veřejné moci jednou ze stran sporu, ale proti úkonům uskutečněným jednotlivci.

V rozsudku ve věci *Realchemie Nederland BV v. Bayer CropScience AG*, (věc 406/09, ECLI:EU:C:2011:668), žaloba na uznání a výkon příkazu k uhrazení pokuty v zájmu zajištění souladu s rozhodnutím vydaným v občanské a obchodní věci, a to porušení práva k duševnímu vlastnictví považovaného za soukromé právo společnosti s ručením omezeným.

V rozsudku ve věci *Pula Parking d.o.o. v. Sven Klaus Tederahn* (věc C-551/159, ECLI:EU:C:2017:193), exekuční řízení zahájené společností vlastněnou obecním úřadem proti fyzické osobě s bydlištěm v jiném členském státě za účelem navrácení nezaplaceného dluhu za parkování na veřejném parkovišti, jehož činnost byla na tuto společnost přenesena tímto orgánem, které nejsou v žádném případě trestné, ale představují pouze protiplnění za poskytnutou službu, mají být považovány za občanskou a obchodní záležitost.

Žaloby, o nichž Soudní dvůr EU rozhodl, že se nejedná o „občanské a obchodní“:

V rozsudku ve věci *LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co KG v. Eurocontrol*, viz výše, žaloba veřejného orgánu zřízeného mezinárodní smlouvou na získání poplatků za používání jeho zařízení a služeb od soukromé strany v případě, kdy toto používání bylo povinné a poplatky byly stanoveny jednostranně.

V rozsudku ve věci *Nizozemsko v. Rüffer* (věc C-814/79, Sb. rozh.1980, s. 3807), žaloba veřejného orgánu odpovědného za policejní dohled nad veřejnými vodními cestami v rámci výkonu veřejné moci, který žaloval vlastníka lodi v souvislosti s úhradou nákladů vzniklých při odstraňování vraku lodi z těchto vodních cest.

V rozsudku ve věci *Lechoritou v. Dimosiotis Omospondikis Dimokatias tis Germanias* ⁽²⁶⁾, viz výše, žaloba právních zástupců obětí masakru, jehož se během války dopustily vojenské jednotky, a osob, které tento masakr přežily, na odškodnění dotýčným státem.

⁽²⁶⁾ Citováno v poznámce pod čarou č. 17.

2.2. Místní působnost nařízení

2.2.1. Obecná místní působnost

Nařízení o evropském řízení o drobných nárocích platí ve všech členských státech EU s výjimkou Dánska (38. bod odůvodnění).

2.2.2. Přeshraniční případy

Evropské řízení o drobných nárocích se vztahuje pouze na případy vymezené jako „přeshraniční“, tj. případy, ve kterých má alespoň jedna ze stran bydliště nebo místo obvyklého pobytu v jiném členském státě, než je členský stát soudu, u něhož byla podána žaloba; pokud jde o definici, viz čl. 3 odst. 1. Bod 5 odůvodnění pozměňujícího nařízení č. 2015/2421 upřesňuje, že za přeshraniční by se měl určitý případ považovat tehdy, pokud alespoň jedna ze stran má bydliště nebo místo obvyklého pobytu v členském státě, *pro který je toto nařízení závazné*, a to v jiném členském státě, než je členský stát soudu, u něhož byla podána žaloba. Formulace „pro který je toto nařízení závazné“ znamená, že taková situace neexistuje, pokud strana, která nemá bydliště nebo sídlo v členském státě soudu, u něhož bylo řízení zahájeno, má místo obvyklého pobytu nebo bydliště v Dánsku.

V čl. 3 odst. 3 je stanoveno, že rozhodujícím okamžikem pro určení, zda se jedná o přeshraniční případ, je datum obdržení žalobního formuláře příslušným soudem. Je třeba mít na paměti, že skutkový základ této podmínky je třeba uvést v části 5 žalobního formuláře A.

2.2.2.1. Žalobci ze zemí mimo EU

Vzhledem k definici „přeshraničního případu“ a s ohledem na účinek ustanovení o příslušnosti v nařízení Brusel I (přepracované znění) může mít za určitých okolností žalobce, který má bydliště nebo místo obvyklého pobytu v zemi, která není členským státem EU, možnost využít evropské řízení o drobných nárocích proti žalovanému, který má bydliště nebo místo obvyklého pobytu v EU. Tak by tomu bylo v případě, kdy má žalovaný bydliště nebo místo obvyklého pobytu v jiném členském státě, než je členský stát příslušného soudu, jelikož pak se tato strana nenachází ve stejném státě jako soud, takže je splněna podmínka stanovená v čl. 3 odst. 1.

2.2.2.2. Žalování ze zemí mimo EU

Rovněž žalobce, který má bydliště nebo místo obvyklého pobytu v jiném členském státě EU, než je členský stát příslušného soudu, může mít možnost podat žalobu v rámci evropského řízení o drobných nárocích proti žalovanému, který má bydliště nebo místo obvyklého pobytu mimo EU. Důvodem, na jehož základě bude moci soud v EU převzít příslušnost za tímto účelem, bude důvod uvedený v příslušném nástroji EU, například v nařízení Brusel I (přepracované znění).

2.3. Použitelnost – lhůta

Nařízení o evropském řízení o drobných nárocích se používá ve všech členských státech EU kromě Dánska od 1. ledna 2009. Nárok v rámci

tohoto řízení však lze uplatnit i v případě, že předchází tomuto datu, pokud podle příslušného použitelného práva není s ohledem na povinnost, na níž je nárok založen, stanovena žádná lhůta nebo pokud dosud neuplynula promlčecí lhůta vztahující se na daný nárok. Změny provedené nařízením č. 2015/2421 jsou účinné od 14. července 2017.

2.4. Použitelnost jiných nástrojů EU

2.4.1. Nařízení Brusel I (přepracované znění)

2.4.1.1. Pravidla příslušnosti

Nařízení o evropském řízení o drobných nárocích neobsahuje žádná pravidla, pokud jde o příslušnost, proto je třeba ke stanovení pravomoci soudu na základě článku 4 evropského řízení o drobných nárocích použít pravidla stanovená v nařízení Brusel I (přepracované znění). Další vysvětlení této záležitosti v souvislosti s fungováním evropského řízení o drobných nárocích je uvedeno níže v bodě 3.1.1 v oddíle zabývajícím se zahájením řízení.

2.4.1.2. Uznávání a výkon rozhodnutí

Jedním z hlavních znaků evropského řízení o drobných nárocích je zrušení doložky vykonatelnosti, což znamená, že rozhodnutí vydané v rámci řízení je uznáno a může být vykonáno v jiném členském státě EU, aniž by držitel rozhodnutí musel získat prohlášení vykonatelnosti. Jak je uvedeno

v bodě 1.5.1, doložka vykonatelnosti byla rovněž zrušena nařízením Brusel I (přepracované znění), ale důvody odmítnutí, které je třeba uplatnit ve vnitrostátním řízení, jsou rozsáhlejší v rámci nařízení Brusel I (přepracované znění). V nařízení je stanoveno zvláštní vykonávací řízení, které je v této příručce objasněno v bodě 8.2 v kapitole, která se zabývá tímto tématem. Je třeba poznamenat, že za účelem výkonu rozhodnutí vydaného v rámci evropského řízení o drobných nárocích lze i nadále používat ustanovení o uznání a výkonu rozhodnutí v nařízení Brusel I (přepracované znění); o tom, které řízení se použije, rozhoduje osoba, v jejíž prospěch je rozhodnutí vydáno.

2.4.2. Nařízení o doručování a dokazování

Každé z těchto nařízení je použitelné na evropské řízení o drobných nárocích, jelikož se tato nařízení vztahují obecně na občanskoprávní řízení, v nichž je nutné předat dokumenty a přijmout důkazy z jednoho členského státu EU do druhého (viz také bod 1.5.2 této příručky). Nařízení o evropském řízení o drobných nárocích však obsahuje některá ustanovení, která se týkají jak doručování písemností, tak dokazování, která převažují nad obecnými ustanoveními v jiných nástrojích (články 13 a 9). Odkazuje se také na některá ustanovení o doručování dokumentů obsažených v nařízení o evropském exekučním titulu, která převažují nad pravidly v nařízení o doručování, pokud jsou odlišná (čl. 13 odst. 4).

2.4.3. Nařízení o evropském exekučním titulu a evropském platebním rozkazu

2.4.3.1. Podobnosti a rozdíly v porovnání s evropským řízením o drobných nárocích

Tato dvě nařízení lze do jisté míry spojit s evropským řízením o drobných nárocích, jelikož sdílejí některé hlavní znaky, jako jsou zjednodušená pravidla pro uznání a výkon rozhodnutí prostřednictvím zrušení doložky vykonatelnosti a ustanovení o přezkumu rozhodnutí a osvědčeních vydaných v rámci příslušných řízení, pokud nejsou splněny určité minimální normy. Za tímto účelem si kromě otázek doručování zmíněných v předchozím pododstavci nařízení o evropském řízení o drobných nárocích „vypůjčuje“ z nařízení o evropském exekučním titulu i určitá pravidla týkající se přezkumu rozhodnutí, která se vztahují na evropské řízení o drobných nárocích.

Dalším společným znakem těchto tří nařízení je to, že zavádějí do praxe zásadu vzájemného uznávání rozhodnutí v občanských věcech. Jejich hlavním cílem je zjednodušení a urychlení přeshraničního uznání a výkonu práv věřitelů v Evropské unii. V tomto ohledu přispívají k budování skutečného prostoru práva v Evropské unii a dotvoření jednotného trhu. Každé z nařízení má jinou oblast působnosti – ne všechna z nich lze použít v každé přeshraniční občanské věci.

Kromě toho, i když jsou mezi těmito třemi nařízeními podobnosti, existuje jeden velmi důležitý rozdíl. Nařízení o evropském řízení o drobných nárocích se, na rozdíl od nařízení o evropském exekučním titulu a evropském platebním rozkazu, týká jak sporných, tak i nesporných případů. Potenciální žalobce proto musí na samém začátku rozhodnout, které řízení je nejlepší použít, a toto rozhodnutí bude velmi záviset na okolnostech daného případu, zejména na tom, zda je pravděpodobné, že nárok bude popřen, či nikoli, a samozřejmě na hodnotě dotyčného nároku.

2.4.3.2. Srovnání využití evropského exekučního titulu, evropského platebního rozkazu a evropského řízení o drobných nárocích

Evropský exekuční titul je vhodný pouze v případě, je-li nutné vykonat rozhodnutí v nesporném případě v důsledku soudního smíru nebo pokud je stanovena povinnost jako veřejná listina, která je vykonatelná v členském státě původu. To, co se za tímto účelem rozumí nesporným případem, je vymezeno v nařízení o evropském exekučním titulu; v zásadě se jedná o případ, ve kterém nebyl nárok nikdy popřen a rozhodnutí je vydáno v nepřítomnosti nebo pro zmeškání nebo ve kterém byl nárok původně popřen, později však byla námitka stažena.

Evropský platební rozkaz – toto řízení je obzvláště vhodné pro žalobce v případě uplatnění nároku, kdy proti nároku nebyla vznesena námitka; žalobce podal soudu návrh a soud návrh přijal a vydal příkaz a doručil jej žalovanému, který poté může podat odpor, ale v rámci evropského

platebního rozkazu však neexistuje žádné další soudní řízení, jelikož pokud žalovaný podá proti vydání rozkazu odpor, daná věc se přestane projednávat v rámci evropského platebního rozkazu a místo toho se projednává podle běžných předpisů občanského procesního práva; jestliže žalovaný nepodá proti rozkazu po doručení odpor, může žalobce poté přijmout taková opatření pro výkon rozhodnutí, jež mohou být nezbytná k zajištění platby. Toto řízení je pro žalobce obzvláště vhodné při projednávání více nároků, jak je tomu v případě energetických společností a podobných podniků žalujících neplaticí zákazníky.

Zatímco oblast působnosti evropského exekučního titulu a evropského platebního rozkazu je podobná, rozdíl mezi nimi spočívá v tom, že evropský exekuční titul osvědčuje výsledek vnitrostátního řízení za účelem výkonu v jiném členském státě, zatímco evropský platební rozkaz představuje samostatné řízení EU, které je do značné míry používáno ve všech členských státech stejně. Věřitel musí rozhodnout, které z těchto řízení použije při uplatnění nároku, který je nebo pravděpodobně bude nesporný. Evropský platební rozkaz je obzvláště vhodný pro věřitele, který chce uplatnit nároky v řadě členských států, jelikož se musí obeznámit pouze s jedním řízením místo různých řízení ve vnitrostátních systémech každého z příslušných členských států.

Evropské řízení o drobných nárocích je třeba odlišovat od ostatních dvou řízení, jelikož je k dispozici pro sporné i nesporné případy, pokud hodnota nároku nepřesahuje 5 000 EUR; řízení je proto dostupné pro přeshraniční případy, je-li takovýto nárok popřen. Pokud se žalobce domnívá, že

neexistuje žádná možnost obhajoby, může být vhodnější využít evropský platební rozkaz, přičemž tato možnost bude představovat jediné zvláštní samostatné řízení EU, které je dostupné pro přeshraniční nároky přesahující částku ve výši 5 000 EUR.

2.4.4. Ostatní nástroje EU

Je třeba mít na paměti, že existují různé nástroje EU, které se budou vztahovat na nároky v rámci evropského řízení o drobných nárocích z důvodu věcné působnosti nařízení. Dvěma příklady jsou nařízení Řím I a Řím II o právu rozhodném pro smluvní, respektive mimosmluvní závazkové vztahy. Pravidla stanovená v jednom z těchto nařízení budou určovat, které právo se použije s ohledem na nárok v rámci evropského řízení o drobných nárocích, stejně jako u nároku v rámci jakéhokoli jiného řízení.

Subjekty zabývající se nároky v rámci evropského řízení o drobných nárocích musí mít rovněž na paměti, že v závislosti na konkrétním předmětu žaloby mohou existovat i jiné nástroje EU, jež se budou vztahovat na tento předmět. Nárok může například spadat do oblasti působnosti nástrojů EU týkajících se ochrany spotřebitele, a je-li tomu tak, mohou mít ustanovení těchto nástrojů vliv na práva a povinnosti stran v případě sporného nároku. V bodě 1.5.3 této příručky byla zdůrazněna pravidla EU týkající se alternativního řešení sporů a řešení sporů a odkazovala se na možnost předložení žádosti spotřebitele prostřednictvím platformy pro online řešení sporů.

2.5. Vztah s vnitrostátním právem

2.5.1. Vnitrostátní procesní právo

Vnitrostátní právo hraje v evropském řízení o drobných nárocích úlohu dvěma způsoby. Za prvé, s ohledem na samotné řízení nařízení objasňuje, že není-li stanoveno v nařízení jinak, řídí se evropské řízení o drobných nárocích procesním právem členského státu, v němž řízení probíhá (článek 26). Nařízení na druhé straně obsahuje zvláštní ustanovení o použití vnitrostátního práva v určitých zvláštních fázích řízení; příkladem je skutečnost, zda proti rozhodnutí vydanému v rámci evropského řízení o drobných nárocích existuje (čl. 17), či neexistuje opravný prostředek, a situace, kdy vzájemný nárok přesahuje finanční limit pro evropské řízení o drobných nárocích⁽²⁷⁾. Za druhé, vnitrostátní procesní právo bude nutné uplatňovat s přihlédnutím k cílům řízení, jak jsou stanoveny v 7. bodě odůvodnění nařízení. Je třeba mít na paměti, že by vnitrostátní procesní právo nejenže nemělo být uplatňováno v rozporu s evropským řízením o drobných nárocích, nýbrž by mělo být uplatňováno rovněž tak, aby se zlepšilo dosažení cílů samotného evropského řízení o drobných nárocích.

To je také vyjádřeno v judikatuře Soudního dvora EU v souvislosti s obdobným ustanovením v nařízení o evropském exekučním titulu. Pokud jde o ustanovení o soudních poplatcích a nákladech v tomto nařízení a ustanoveních vnitrostátního práva, Soudní dvůr EU rozhodl, že vnitrostátní právo může být použito za předpokladu, že tato pravidla nejsou méně výhodná než pravidla upravující obdobné vnitrostátní žaloby a v praxi neznemožňují uplatnění práva vyplývajícího z práva Evropské unie nebo ho nadměrně nezesnadňují (věc C-215/11 *Iwona Szyrocka v. SiGer Technologie GmbH*, ECLI:EU:C:2012:794). Soudní dvůr rovněž rozhodl, že vnitrostátní pravidlo týkající se rozdělení nákladů v případě, že žalobci je přiznána pouze část nároku, není v rozporu s pravidlem „poražený platí“ podle článku 16 nařízení o evropském řízení o drobných nárocích, pokud toto pravidlo není méně příznivé než pro vnitrostátní případy a neodradí žalobce od užívání nařízení o evropském řízení o drobných nárocích (věc C-554/17 *Rebecka Jonsson v. Société du Journal L'Est Républicain*, ECLI:EU:C:2019:124).

⁽²⁷⁾ Viz bod 9.2, pokud jde o informace o vnitrostátním procesním právu, jež mají být poskytnuty pro účely evropského řízení o drobných nárocích.

2.5.2. Vnitrostátní hmotné právo

Kromě této obecné procesní situace se na předmět jakékoli žaloby bude s největší pravděpodobností vztahovat vnitrostátní hmotné právo. Rozhodným právem však nemusí být právo členského státu soudu, u něhož byla podána žaloba, právo se bude proto uplatňovat v souladu s příslušnými pravidly v použitelných právních nástrojích.

3

TŘETÍ KAPITOLA

Zahájení řízení

3.1. Zahájení a praktická pomoc

V souladu s článkem 4 zahájí žalobce řízení tím, že vyplní žalobní formulář A (příloha 1) a podá jej příslušnému soudu (viz bod 3.2 ohledně soudní příslušnosti). Žalobní formulář by měl být k dispozici na všech soudech a přístupný prostřednictvím příslušných vnitrostátních internetových stránek (čl. 4 odst. 5). Formulář by měl být podán poštou nebo jakýmkoli jiným komunikačním prostředkem, jako je fax nebo e-mail, které přijímá členský stát, v němž se řízení zahajuje. Informace o tom, jak lze žalobní formulář podat u soudu příslušného členského státu, jsou k dispozici na portálu e-justice.

Jelikož podle článku 11 nařízení musí členské státy zajistit, aby se stranám při vyplňování formulářů dostalo praktické pomoci, měla by být takováto pomoc dostupná ve všech členských státech, a to s ohledem na vyplnění žalobního formuláře i ostatních formulářů. Praktická pomoc je zvláště důležitá, protože zastoupení advokátem nebo jiným právníkem není povinné (článek 10). Článek 11 stanoví, že praktická pomoc zahrnuje také obecné informace o tom, které soudy v členských státech jsou příslušné k vydání rozhodnutí. Pomoc se poskytuje bezplatně. Toto ustanovení nevyžaduje, aby členské státy poskytovaly právní pomoc nebo právní poradenství ve formě právního posouzení konkrétního případu. V členských státech platí obecná ustanovení o právní pomoci. Organizace praktické pomoci se v jednotlivých členských státech liší. V mnoha členských státech hraje roli při poradenství v tomto procesu místní Evropské spotřebitelské centrum (ECC). Praktická pomoc při

vyplňování formulářů může být rovněž dostupná u soudu. V souladu s čl. 25 odst. 1 písm. c) musí být Evropské komisi poskytnuty informace o organizaci praktické pomoci. Tyto informace jsou k dispozici na portálu e-justice.

3.2. Příslušný soud

Žalobní formulář musí být podán u soudu členského státu, který má mezinárodní příslušnost (viz odstavec 3.2.1) a který má místní příslušnost (viz bod 3.2.2) v souladu s čl. 4 odst. 1.

3.2.1. Pravidla EU pro soudní příslušnost – Brusel I (přepracované znění)

Pravidla, která se použijí, jsou pravidla stanovená v nařízení Brusel I (přepracované znění). To znamená, že ke zjištění, kterému soudu by měla být žaloba zaslána, bude třeba nejprve uvážit, která pravidla příslušnosti se vztahují na spor, na němž se žaloba zakládá. Pravidlo nebo pravidla, která se použijí, budou záviset na skutkové podstatě každého případu, přičemž jedním ze základních rozdílů je to, zda nárok vyplývá ze smluvního, či mimosmluvního závazku, jako je závazek vyplývající z omylu či opomenutí žalovaného, jež vedly ke ztrátě, újmě nebo škodě způsobené žalobci.

Část 4 žalobního formuláře obsahuje neúplný seznam soudních pravomocí a odkazy na příslušnou sekci portálu e-justice, která se zabývá nařízením Brusel I (přepracované znění).

3.2.1.1. Příslušnost v případech týkajících se spotřebitelů

V nařízení Brusel I (přepracované znění) existují zvláštní pravidla příslušnosti, která se vztahují na případy týkající se spotřebitelů. Spotřebitel je definován jako osoba, která nejedná pro účely podnikání. Za určitých okolností může být spotřebitel oprávněn podat žalobu u soudu v členském státě, ve kterém má bydliště nebo místo obvyklého pobytu a který je příslušný pro projednání žaloby v rámci evropského řízení o drobných nárocích podle místních vnitrostátních pravidel. V mnoha případech to bude soud v jeho domovském městě. To je důležité rovněž pro ostatní druhy případů týkajících se spotřebitelů, včetně žaloby podané podnikem na určitého spotřebitele, žaloby jednotlivého „spotřebitele“ na jiného spotřebitele a rovněž žalob mezi podniky.

Pravidla příslušnosti v případech týkajících se spotřebitelů obsažená v nařízení Brusel I (přepracované znění)

Články 17 až 19 nařízení Brusel I (přepracované znění) obsahují zvláštní pravidla týkající se příslušnosti v případě spotřebitelských smluv.

V případě smlouvy

- týkající se koupě movitých věcí na splátky,
- týkající se půjčky splatné ve splátkách nebo
- uzavřené s podnikem, který vykonává podnikatelské činnosti v členském státě, v němž má spotřebitel bydliště, nebo zaměřuje tyto činnosti jakýmkoli způsobem, jako je například reklama, na takovýto členský stát

může spotřebitel podat žalobu týkající se smlouvy buď

- u soudů členského státu, ve kterém má podnik sídlo, nebo
- u soudů v místě, kde má spotřebitel bydliště,

a podnik může podat žalobu na spotřebitele na základě smlouvy pouze u soudů v místě, kde má spotřebitel bydliště. V kterémkoli

případě může být vzájemná žaloba podána u soudu, který projednává původní žalobu.

Tato ujednání o příslušnosti nelze měnit dohodou spotřebitele a podniku, ledaže

- dohoda byla uzavřena po vzniku sporu, který je předmětem žaloby,
- tato dohoda spotřebiteli umožňuje zahájit řízení u jiných soudů než těch, které jsou stanoveny podle pravidel, nebo
- dohoda je uzavřena mezi spotřebitelem s bydlištěm a podnikem se sídlem v téže členské státě a tato dohoda zakládá příslušnost soudů tohoto členského státu a je přípustná podle práva tohoto státu.

Poznámky:

1. Je-li smlouva, z níž vyplývá nárok, uzavřena mezi spotřebitelem a podnikem, který sice nemá sídlo ve stejném členském státě, v němž má bydliště spotřebitel, má však v některém členském státě pobočku, zastoupení nebo jinou provozovnu, je s ním jednáno tak, jako by měl sídlo ve stejném členském státě jako spotřebitel.

2. Zvláštní pravidla týkající se spotřebitelů se obvykle nepoužijí v případě přepravních smluv; použijí se však v případě, kdy smlouva poskytuje kombinaci dopravy a ubytování zahrnutou v ceně, jak je tomu například v případě souborných služeb pro pobyty.
3. Kritérium „podnikání“ v určitém členském státě bylo Soudním dvorem EU upřesněno v souvislosti se smlouvami uzavřenými přes internet nebo s podniky, které oslovují spotřebitele prostřednictvím svých internetových stránek. Klíčovým případem je případ C-585/08, *Pammer a Alpenhof*, ECLI:EU:C:2010:740. Požadavky na řízení činností v členských státech spotřebitele zahrnují jiný jazyk, než je jazyk sídla podniku, bez ohledu na to, zda jsou vydávány pokyny pro přístup k podnikání z druhého státu, měna, kterou lze použít pro transakce, telefonní čísla s mezinárodním kódem, použití názvu domény nejvyšší úrovně a další důkazy o tom, že obchodník řídil činnosti v jiných členských státech, včetně spotřebitele.

3.2.2. Místní nebo „vnitrostátní“ pravidla týkající se příslušnosti

Vnitrostátní předpisy členského státu, který zahájil řízení, určují místní soud, který má pravomoc. V některých členských státech je určen zvláštní soud, který se zabývá evropskými drobnými nároky, zatímco v jiných platí běžná pravidla o místní a věcné příslušnosti. Příslušné informace o soudech, které mají pravomoc v členských státech, jsou k dispozici na portálu e-justice.

3.3. Použití žalobního formuláře

Jak již bylo zmíněno v této příručce, záměrem evropského řízení o drobných nárocích je, že by mělo být v zásadě písemné. Řízení proto musí být zahájeno pomocí žalobního formuláře, který je předepsán v nařízení a je uveden jako formulář A v příloze I nařízení (viz bod 3.1 této příručky). Kromě informací, které jsou k dispozici na portálu e-justice, obsahuje samotný žalobní formulář pokyny týkající se toho, co má žalobce vložit, a tyto pokyny by měly být pečlivě sledovány. Existují však dva konkrétní aspekty, které si zasluhují zvláštní zmínku, a sice posouzení samotného nároku a otázka, jak zacházet s úroky pro účely nároku.

3.3.1. Posouzení nároku

3.3.1.1. Stanovení nároku

Posouzení základu a částky nároku je nezbytné při vyplňování části 8 formuláře A „*Podrobnosti o nároku*“, kde je uveden nárok, a rovněž k určení, zda nárok skutečně spadá do finančního limitu pro evropské řízení o drobných nárocích. Co se týká první otázky, je velmi důležité, aby byl každý zvláštní prvek nároku a jeho základ uveden co nejjednodušeji, přičemž je třeba mít na paměti, že žalovaný může nárok popřít. Skutkový základ nároku, který je uveden v části 8 žalobního formuláře, musí být doložen listinnými důkazy, které jsou nezbytné k tomu, aby mohl soud, který žalobu obdrží, určit hodnotu nároku, jeho základ a důkazy podporující nárok. Není-li tomu tak, hrozí nebezpečí, že soud může návrh odmítnout jako neopodstatněný nebo přinejmenším požádat žalobce o další informace, což si vyžádá určitý čas a řízení prodlouží.

3.3.1.2. Hodnota nároku

Co se týká hodnoty nároku, je třeba mít na paměti, že finanční limit platí bez navýšení o náklady, výlohy a úroky, které se připočítají k hlavnímu nároku. Pokud hlavní nárok obsahuje několik prvků, je třeba je uvést zvlášť, jestliže však společná hodnota všech těchto prvků přesáhne finanční limit, nespadá nárok do oblasti působnosti evropského řízení o drobných nárocích, která je nyní ohraničena částkou 5 000 EUR.

3.3.2. Zacházení s úroky

Ačkoli se nárok posuzuje bez přihlídnutí k požadovaným úrokům, je třeba uvést výši úroků nebo úrokovou sazbu a rovněž základ pro úroky, které narostly nebo narůstají ve vztahu k hlavnímu nároku, a toto je nutno uvést v části 7 v bodě 7.4. Je-li však samotný hlavní nárok založen na požadavku týkajícím se uhrazení úroků, pak je třeba jej uvést v bodě 7.1 a hodnota nároku bude na tomto základě posouzena jako hlavní nárok, ačkoli se jedná o úroky. Příkladem takovéto situace může být případ, kdy se hlavní nárok týká úroků z půjčky, jejíž jistinu již žalovaný splatil.

3.4. Náklady na podání žaloby

Ve většině členských států účtují soudy za přijetí žaloby v rámci evropského řízení o drobných nárocích určitý poplatek a žalobu neprojednávají, dokud není tento poplatek uhrazen. To znamená, že je nutné nejprve zjistit, zda soud, jemuž má být žaloba zaslána a který je podle pravidel EU a vnitrostátních pravidel příslušným soudem, vyžaduje zaplacení poplatku za podání žaloby. Pokud ano, je dalším krokem zjištění výše tohoto poplatku a způsobu jeho úhrady. Tyto informace mohou být opět dostupné prostřednictvím místních internetových stránek a rovněž prostřednictvím internetových stránek portálu e-justice. V souladu s článkem 15a musí být soudní poplatky přiměřené a nesmí být vyšší než poplatky za srovnatelné vnitrostátní řízení. Platební prostředky na dálku by měly být k dispozici buď prostřednictvím: a)

bankovního převodu; b) platby kreditní nebo debetní kartou; nebo c) přímé platby z bankovního účtu žalobce.

3.5. Přílohy žalobního formuláře

Jelikož evropské řízení o drobných nárocích má být v zásadě písemným řízením, je nutné zaslat spolu se žalobním formulářem všechny nezbytné podpůrné doklady ve formě listinných důkazů. Tyto doklady jsou potřebné pro posouzení hodnoty nároku, základu nároku a důkazů, jež lze použít v případě, je-li nárok popřen, přičemž je třeba mít na paměti, že se evropské řízení o drobných nárocích vztahuje na sporné i nesporné nároky. To vše je objasněno v čl. 4 odst. 1 nařízení a v části 8 žalobního formuláře. Ačkoli si soud může od žalobce vyžádat další informace, viz níže bod 5.2, jestliže informace obdržené se žalobním formulářem spolu s informacemi uvedenými v samotném žalobním formuláři nepostačují k opodstatnění nároku, hrozí nebezpečí, že nárok může být odmítnut, proto se doporučuje zaslat při podání žalobního formuláře všechny příslušné informace, přičemž je třeba mít vždy na paměti, že může být zapotřebí překlad se souvisejícími důsledky pro náklady.

3.6. Zaslání žaloby soudu

V čl. 4 odst. 1 nařízení je objasněno, že žalobu lze zaslat poštou nebo pomocí jiných komunikačních prostředků, jako je fax nebo elektronická pošta, které přijímá členský stát, v němž se řízení zahajuje. Informace

o tom, jaké prostředky jsou v členském státě přijaty, jsou dostupné prostřednictvím portálu e-justice.

Žalobci si musí dávat pozor při zjišťování, co a v jaké formě bude soud vyžadovat, pokud jde o podpůrné doklady, zejména listinné důkazy a jiné materiály, které mohou být použity jako důkaz. Ne všechny soudy přijímají kopie (naskenované či pořízené jiným způsobem) listinných důkazů a soud může na základě svých vnitrostátních pravidel týkajících se důkazů vyžadovat originály. V závislosti na přesném postoji v tomto ohledu proto i v případě, že soud může přijmout formulář v elektronické formě, nemusí být možné zaslat elektronicky podpůrné doklady, a je tudíž smysluplné zaslat žalobní formulář s listinnými důkazy jinými prostředky, které jsou pro soud přijatelné.

3.7. Jazyk

Podle čl. 6 odst. 1 musí být žalobní formulář předložen v jazyce soudu a to se vztahuje rovněž na popis podpůrných dokladů v bodě 8.2 žalobního formuláře. Co se týká ostatních formulářů a dokumentů, viz rovněž bod 4.7. Při výběru příslušného jazyka v členských státech s několika „úředními“ jazyky je třeba si dávat pozor. Některé členské státy jsou ochotny přijímat žaloby i v jiném jazyce, než je „úřední“ jazyk. Je nutné mít rovněž na paměti, že žalovaný může být oprávněn odmítnout doručení žalobního formuláře a dokumentů, pokud nejsou splněny příslušné jazykové požadavky vztahující se na doručování; to je blíže objasněno v bodě 4.2. Žalobní formulář je k dispozici ve všech úředních

jazycích EU na portálu e-justice, a pokud je formulář vyplněn v jiném jazyce, jsou k dispozici překladatelské nástroje. Je třeba podotknout, že je-li pro účely čl. 6 odst. 3 nutný překlad, odpovědnost za zajištění překladu, a tudíž náklady, nese strana, kterou o to soud požádá. Totéž platí v případech, kdy strana odmítne doručení dokumentu, protože není vyhotoven ve správném jazyce, jak je stanoveno v čl. 6 odst. 3.

3.8. Soudní smír

Evropské řízení o drobných nárocích je v podstatě písemným řízením prováděným prostřednictvím standardních formulářů, v nichž může být kromě zajištění lhůt a přezkoumání skutečností a důkazů a jiných organizačních povinností omezen kontakt mezi soudem a stranami. V souladu s čl. 12 odst. 3 je však soud povinen usilovat o dosažení smíru mezi stranami. Pokud by se ústní slyšení konalo v souladu s čl. 5 odst. 1 a článkem 8 (viz body 5.3 a 5.5 této příručky), bylo by to dobrou příležitostí ke smíru. Tato povinnost se však neomezuje na ústní jednání, nýbrž se vztahuje na celé řízení o nároku a vzájemném nároku.

Smír schválený nebo uzavřený před soudem v průběhu evropského řízení o drobných nárocích, který je vykonatelný v členském státě, v němž bylo řízení vedeno, se uznává a provádí v ostatních členských státech v souladu s článkem 23a (viz další bod 8.6).

4

ČTVRTÁ KAPITOLA

Postup poté, co soud obdrží žalobu

4.1. Oprava nebo doplnění žalobního formuláře žalobcem

4.1.1. Soud ověří žalobní formulář

První věcí, kterou musí soud učinit po přijetí žalobního formuláře a podpůrných dokladů a před doručením dokumentů žalovanému, je ověření, zda byl formulář řádně vyplněn v souladu s požadavky nařízení. Pokud tomu tak není a pokud soud zastává od samého počátku názor, že je nárok neopodstatněný či že je zcela nepřipustný, přičemž v tomto případě může soud nárok odmítnout, může soud žalobce požádat, aby žalobní formulář doplnil nebo opravil, popřípadě poskytl doplňující informace nebo doklady. Soud o této nepřipustnosti uvědomí žalobce a poučí jej, zda je proti takovému rozhodnutí k dispozici opravný prostředek. Toto je stanoveno v čl. 4 odst. 4.

4.1.2. Soud uvědomí žalobce, pokud nárok nespadá do oblasti působnosti evropského řízení o drobných nárocích

Pokud soud dospěje k závěru, že nárok nespadá do působnosti nařízení, rozhodne, zda se jedná o předmět, který nemůže být základem nároku

v rámci evropského řízení o drobných nárocích, nebo zda je hodnota nároku nad finančním limitem evropského řízení o drobných nárocích, a podle čl. 4 odst. 3 nařízení o tom musí informovat žalobce⁽²⁸⁾. Žalobce se poté může rozhodnout, zda žalobu vezme zpět, nebo pokud tak neučiní, musí ji soud projednat podle příslušného vnitrostátního procesního práva.

4.1.3. Žádost o doplnění nebo opravu žalobního formuláře určená žalobci

Takovouto žádost lze podat pomocí formuláře B stanoveného v nařízení. Formulář lze použít rovněž v případě, že žalobní formulář nebyl podán v jazyce soudu, s cílem požádat žalobce o poskytnutí formuláře ve správném jazyce. Ve formuláři stanoví soud lhůtu, dokdy musí žalobce poskytnout požadované informace nebo vrátit opravený formulář. V čl. 14 odst. 2 nařízení je stanoveno, že se tato lhůta může za výjimečných okolností prodloužit. Pokud tak žalobce neučiní ve stanovené lhůtě nebo pokud není formulář stále vyplněn správně či v příslušném jazyce, může být nárok odmítnut. Účinkem odmítnutí z tohoto důvodu je to, že není rozhodnuto o podstatě nároku, který může být předložen znovu v rámci evropského řízení o drobných nárocích nebo v rámci příslušného vnitrostátního řízení.

⁽²⁸⁾ Pokud soud rozhodne o přijetí žaloby, ale projedná ji v rámci příslušného vnitrostátního řízení, měl by žalobce vyrozumět rovněž o tomto rozhodnutí, a některé členské státy vyhotovily za tímto účelem formulář. V některých členských státech byly navíc k formulářům stanoveným v nařízení vyhotoveny formuláře pro použití v rámci evropského řízení o drobných nárocích.

4.2. Zaslání žalobního formuláře žalovanému

4.2.1. Soud zašle kopii žalobního formuláře A a formulář C

Jakmile soud rozhodl, že žaloba může být projednána v rámci evropského řízení o drobných nárocích, ať už v původní podobě předložené žalobcem, nebo po opravě žalobního formuláře či poskytnutí doplňujících informací nebo dokladů žalobcem, zašle soud žalovanému kopii žalobního formuláře a podpůrných dokladů spolu s odpovědním formulářem C, jehož první část vyplní soud⁽²⁹⁾.

4.2.2. Lhůta

Soud musí zaslat žalovanému tyto písemnosti do 14 dnů od obdržení řádně vyplněného žalobního formuláře pro účely evropského řízení o drobných nárocích. Tato lhůta začíná běžet buď ode dne přijetí původního žalobního formuláře, pokud nebyla zapotřebí oprava nebo doplňující informace, nebo od pozdějšího data s ohledem na lhůtu stanovenou v žádosti o opravu nebo doplnění formuláře či poskytnutí doplňujících informací určené žalobci.

4.2.3. Způsoby doručování

4.2.3.1. Doručování poštou nebo elektronicky

Podle čl. 13 odst. 1 musí soud zaslat formulář C spolu s kopií žalobního formuláře a podpůrnými doklady poštou jedním z následujících způsobů:

- (a) poštou nebo⁽³⁰⁾
- (b) elektronickými prostředky:
 - (i) jsou-li tyto prostředky technicky dostupné a přípustné podle procesních pravidel členského státu, v němž evropské řízení o drobných nárocích probíhá, nebo má-li strana, jíž mají být tyto dokumenty a rozhodnutí doručeny, bydliště nebo místo obvyklého pobytu v jiném členském státě, podle procesních pravidel daného členského státu, a
 - (ii) (ii) akceptovala-li strana, jíž mají být tyto dokumenty a rozhodnutí doručeny, způsob doručování elektronickými prostředky výslovně předem nebo má-li podle procesních pravidel členského státu, v němž má tato strana bydliště nebo místo obvyklého pobytu, právní povinnost tento konkrétní způsob doručování akceptovat.

⁽²⁹⁾ Je třeba věnovat pozornost jazyku formulářů, viz bod 4.2.3, co se týká požadavků na doručování; některé soudy zasílají formuláře jak v jazyce soudu, tak i v jazyce příjemce.

⁽³⁰⁾ Má-li být doručení provedeno v jiném členském státě, musí být dokumenty předány tomuto jinému členskému státu v souladu s nařízením o doručování.

Doručení poštou nebo elektronickými prostředky musí být doloženo potvrzením o přijetí s uvedením data přijetí.

4.2.3.2. Další komunikace

V souladu s čl. 13 odst. 2 další písemná komunikace mezi soudem a stranami či jinými osobami zúčastněnými na řízení se uskutečňuje elektronickými prostředky s potvrzením o přijetí, pokud jsou tyto prostředky technicky dostupné a přípustné podle procesních pravidel členského státu, v němž je evropské řízení o drobných nárocích vedeno, jestliže daná strana nebo osoba tyto komunikační prostředky předem akceptovala nebo má podle procesních pravidel členského státu, v němž má tato strana nebo osoba bydliště nebo místo obvyklého pobytu, právní povinnost je akceptovat. Na to se dotazuje žalobní formulář A, část 10 a odpovědní formulář C, část 7.

4.2.3.3. Obecná pravidla pro doručování

Není-li provedeno doručení poštou nebo elektronicky podle čl. 13 odst. 1, čl. 13 odst. 4 stanoví, že doručení lze provést podle čl. 13 a 14 nařízení o evropském exekučním titulu. Další podrobnosti o tomto tématu jsou uvedeny v rámečku o doručování níže.

4.2.3.3.1. Obecná pravidla pro doručování dokumentů podle článků 13 a 14 nařízení o evropském exekučním titulu

Doručení s dokladem o přijetí příjemcem nebo zástupcem příjemce

Způsoby doručení s dokladem o přijetí uvedené v článku 13 nařízení o evropském exekučním titulu umožňují:

- osobní doručení s potvrzením o přijetí podepsaným příjemcem,
- prohlášení příslušné osoby, která doručení uskutečnila, že příjemce dokument přijal nebo odepřel přijetí bez jakéhokoli oprávněného důvodu⁽³¹⁾,
- doručení poštou s potvrzením o přijetí podepsaným příjemcem,
- doručení elektronicky s potvrzením o přijetí podepsaným příjemcem.

Doručení bez dokladu o přijetí příjemcem nebo zástupcem příjemce

Způsoby doručení bez dokladu o přijetí uvedené v článku 14 nařízení o evropském exekučním titulu obdobně umožňují:

- doručení na osobní adresu příjemce osobám, které žijí ve stejné domácnosti jako příjemce nebo jsou tam zaměstnány,
- v případě příjemce, který je osobou samostatně výdělečně činnou nebo právnickou osobou, může být doručení provedeno rovněž na obchodní adresu příjemce osobám, které příjemce zaměstnává,
- uložení dokumentu v poštovní schránce příjemce,
- uložení dokumentu na poště nebo u příslušných veřejných orgánů a vložení písemného oznámení o tomto uložení do poštovní schránky příjemce za předpokladu, že je dokument v písemném oznámení jasně označen jako dokument soudu nebo že je v dokumentu poukázáno na to, že doručení se na základě uvedeného oznámení pokládá za uskutečněné a že počínají běžet lhůty.

⁽³¹⁾ V této souvislosti je třeba mít na paměti zejména právo odmítnout doručení podle článku 8 nařízení o doručování (nařízení (ES) č. 1393/2007), pokud písemnosti nejsou vyhotoveny v jazyce, kterému adresát rozumí, nebo nejsou doručeny zároveň s překladem, kterému příjemce rozumí, nebo v úředním jazyce nebo jednom z úředních jazyků místa doručení; viz rovněž 12. bod odůvodnění nařízení; to však neznamená, že žalovaný je oprávněn odmítnout doručení dokumentu, který není vyhotoven v jazyce členského státu, pokud rozumí jazyku dokumentu; v této souvislosti viz rozsudek ESD ve věci C-14/07, *Weiss und Partner*, ECLI:EU:C:2008:264.

Pokud se použije některý z těchto čtyř způsobů, musí být doručení potvrzeno:

- potvrzením o přijetí podepsaným osobou, jíž byl dokument doručen, nebo
- dokumentem podepsaným osobou, která doručení uskutečnila, s uvedením způsobu doručení, data doručení a jména osoby, které byl dokument doručen, a rovněž jejího vztahu k příjemci.

Doručení lze provést rovněž:

- poštou bez dokladu o přijetí, pokud má příjemce adresu v členském státě soudu, u něhož byla podána žaloba,
- elektronickými prostředky s automatickým potvrzením o doručení za předpokladu, že příjemce s tímto způsobem doručení výslovně souhlasil předem.

Poznámka: Doručení prostřednictvím jednoho z těchto způsobů není přípustné, pokud není adresa dlužníka známa s jistotou.

4.3. Co může udělat žalovaný po přijetí žalobního formuláře

Po přijetí žalobního formuláře může žalovaný podle čl. 5 odst. 3 a čl. 5 odst. 4:

- odpovědět do 30 dnů od doručení žalobního formuláře:
 - tak, že vyplní část II odpovědního formuláře C a zašle jej spolu s případnými příslušnými podpůrnými doklady zpět soudu, nebo
 - jiným vhodným způsobem bez použití odpovědního formuláře,
- neodpovědět – v tomto případě vydá soud rozhodnutí o nároku do 30 dnů ode dne doručení.

V odpovědi může žalovaný mimo jiné:

- uznat nárok nebo spor, a to zcela nebo částečně,
- napadnout důvod příslušnosti, na němž se žaloba zakládá,
- napadnout nárok tvrzením,
 - že spadá mimo věcnou oblast působnosti evropského řízení o drobných nárocích, pokud jde o předmět – místo za tímto účelem je poskytnuto v bodě I části II odpovědního formuláře C; nebo
 - že se nejedná o přeshraniční případ ve smyslu článku 3 nařízení,
- uvést, že hodnota nepeněžitého nároku překračuje částku stanovenou pro evropské řízení o drobných nárocích,
- popřít nárok s ohledem na jeho podstatu nebo požadovanou částku,

- v bodě 2 části II odpovědního formuláře uvést, které výpovědi svědků a další důkazy mají být předloženy, a případně připojit příslušné podpůrné doklady,
- požádat o ústní jednání pomocí bodu 3 odpovědního formuláře a předložit vzájemnou žalobu pomocí žalobního formuláře A a zaslat ji společně s případnými příslušnými podpůrnými doklady a odpovědním formulářem.

Poznámka: Žalovaný nemusí zaslat žalobci žádné dokumenty; to učiní soud v souladu s čl. 5 odst. 4 a čl. 5 odst. 6 nařízení.

4.4. Nárok nebo vzájemný nárok překračuje stanovenou částku

Pokud žalovaný tvrdí, že hodnota nepeněžitého nároku překračuje finanční limit stanovený pro evropské řízení o drobných nárocích, musí soud o této věci rozhodnout do 30 dnů od odeslání odpovědi žalobci. Jestliže žalovaný předloží vzájemný nárok, má žalobce podobné právo tvrdit, že vzájemný nárok překračuje finanční limit. Z ustanovení čl. 2 odst. 1 a čl. 5 odst. 5 použitých na vzájemný nárok podle čl. 5 odst. 7 vyplývá, že žalobce, respektive žalovaný budou mít v rámci řízení možnost napadnout vzájemná tvrzení v tomto ohledu. Rozhodnutí soudu o této věci nepředstavuje rozhodnutí o podstatě nároku nebo

vzájemného nároku, nýbrž se jedná o rozhodnutí, zda nárok spadá do oblasti působnosti řízení⁽³²⁾. Nařízení v čl. 5 odst. 5 a čl. 5 odst. 7 stanoví, že rozhodnutí soudu o této záležitosti není samostatně napadnutelné.

4.5. Vzájemná žaloba

Pokud žalovaný předloží vzájemnou žalobu, pak se podle čl. 5 odst. 7 na vzájemnou žalobu vztahují všechna ustanovení nařízení, zejména článek 4 a čl. 5 odst. 3 až 5 a rovněž čl. 2, stejně jako na hlavní žalobu. To znamená, že vzájemná žaloba musí spadat do oblasti působnosti nařízení a vztahují se na ni rovněž ustanovení o zahájení řízení⁽³³⁾. S ohledem na vzájemnou žalobu platí tyto dodatečné body:

- soud musí žalobci doručit vzájemnou žalobu a podpůrné doklady do 14 dnů od obdržení,
- žalobce musí odpovědět do 30 dnů od doručení,
- je-li hodnota vzájemného nároku vyšší než finanční limit pro evropské řízení o drobných nárocích, nespadá celý případ, tj. nárok i vzájemný nárok, do oblasti působnosti evropského řízení o drobných nárocích a bude projednán v souladu s příslušnými postupy v členském státě soudu, u něhož byla podána žaloba, a to u tohoto soudu, či u jiného soudu, který je příslušný podle vnitrostátního práva.

⁽³²⁾ Viz také bod 4.1.2 výše, pokud jde o to, co se stane, když nárok nebo vzájemný nárok nespadají do působnosti řízení o drobných nárocích.

⁽³³⁾ V tomto ohledu viz třetí kapitola této příručky, na niž je nutno odkázat.

Poznámka: Za účelem stanovení hodnoty nároku a vzájemného nároku je třeba je posoudit zvlášť. To vyplývá ze skutečnosti, že podle čl. 5 odst. 7 se na vzájemný nárok vztahuje článek 2. Z toho rovněž vyplývá, že není pravdou, že kumulativní hodnota nároku a vzájemného nároku musí být v rámci finančního limitu, aby byl případ dále projednáván v rámci evropského řízení o drobných nárocích; při tomto rozhodování není tudíž soud oprávněn jít nad rámec příslušných hodnot nároku a vzájemného nároku.

4.6. Lhůty

Je nutno podotknout, že se na všechny fáze evropského řízení o drobných nárocích vztahují pevně stanovené lhůty a že je obzvláště důležité tyto lhůty dodržet při zahájení řízení a v době, kdy soud začne posuzovat sporné body. K dosažení rychlého řízení jsou kritické především lhůty stanovené v článku 5, zejména lhůty týkající se doručování dokumentů a odpovědí žalovaného a žalobce v závislosti na vývoji žaloby. Podle čl. 14 odst. 2 má soud pravomoc prodloužit lhůty stanovené pro odpověď žalovaného na žalobu (podle čl. 5 odst. 3) a pro odpověď žalobce na vzájemnou žalobu (podle čl. 5 odst. 6), avšak pouze za výjimečných okolností.

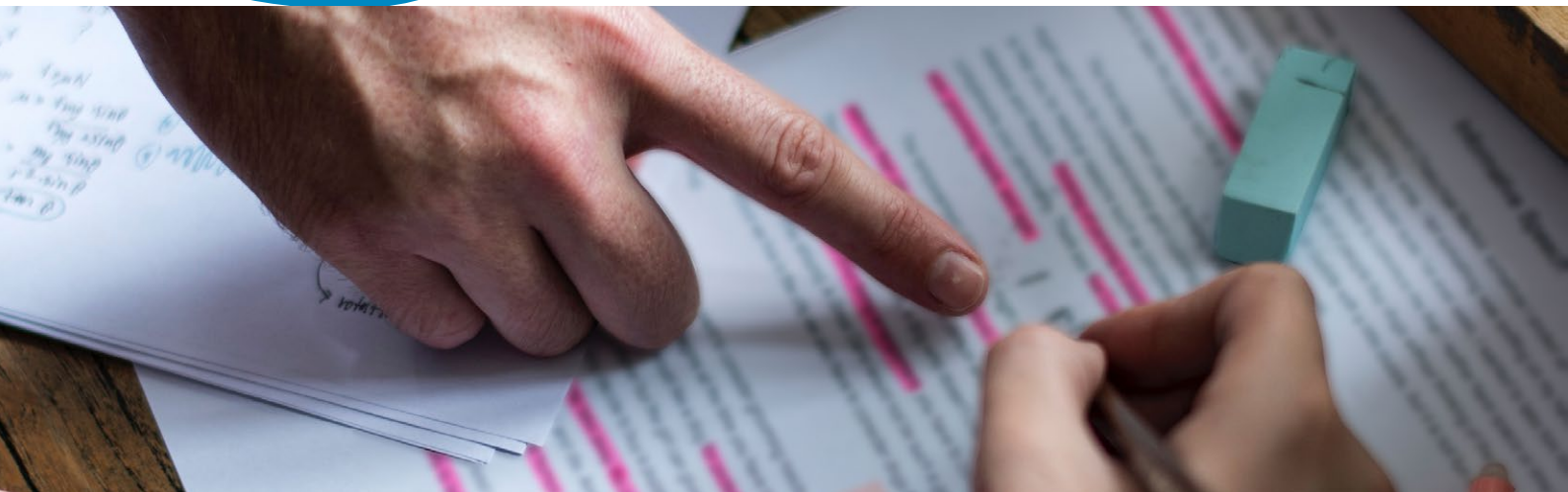
4.7. Jazyk

Je třeba mít na paměti, že pravidla ohledně jazyka použitého v evropském řízení o drobných nárocích jsou pro odpověď žalovaného, vzájemnou žalobu a případnou odpověď na ni, jakož i popis dokumentů podporujících vzájemný nárok stejná jako v případě hlavního nároku; v tomto ohledu se odkazuje na bod 3.7.

5

PÁTÁ KAPITOLA

Zjištění skutkového stavu

5.1. Povinnost soudu s ohledem na sporné záležitosti

5.1.1. Soud přebírá iniciativu při zjišťování skutkového stavu

Prvořadou úlohou soudu je zjistit sporné skutečnosti týkající se nároku nebo vzájemného nároku v rámci evropského řízení o drobných nárocích. Důvodem je to, že podle příslušných ustanovení nařízení (čl. 4 odst. 4, čl. 7 odst. 1 a čl. 9 odst. 1) je soudu uložena povinnost, aby tak učinil a aby převzal iniciativu při vyrozumění stran, jaké informace soud od nich požaduje, aby mohl dospět k rozhodnutí o sporných záležitostech. Takto za vedení a kontrolu řízení odpovídá soud a záměrem je, aby soud tímto zajistil dosažení cílů nařízení spočívajících v zajištění toho, aby bylo řízení rychlé, jednoduché a relativně málo nákladné.

5.1.2. Soud určuje způsob dokazování a povahu důkazů

Článek 9 stanoví, že soud určí způsob dokazování a použije nejjednodušší a nejméně náročný způsob dokazování a provede důkaz výpovědi svědků nebo znaleckým posudkem, pouze je-li to nutné pro vydání rozhodnutí. Při posuzování této záležitosti musí soud vzít v úvahu náklady spojené s těmito důkazními prostředky, a to na základě zásady stanovené mimo jiné v člancích 1 a 16 a v 29. bodě odůvodnění, že by evropské řízení o drobných nárocích mělo snížit náklady na uplatňování přeshraničních nároků nízké hodnoty. V čl. 5 odst. 1 je stanoveno, že řízení je písemné.

V souladu s článkem 5 odst. 1 je ústní jednání nařízeno, pokud není možné vydat rozhodnutí na základě písemných důkazů, nebo pokud o to některá ze stran požádá (podrobnosti viz bod 5 odst. 3 této příručky).

5.2. Doplnkové informace od žalobce a žalovaného

Jak bylo uvedeno v této příručce v bodě 4.1 a jak je stanoveno v čl. 4 odst. 4 a v čl. 5 odst. 7, může soud po obdržení žalobního formuláře nebo vzájemné žaloby strany požádat, aby poskytly další informace, pokud to pokládá za nutné. Jelikož je soudu uložena povinnost, aby s ohledem na nárok zjistil skutečnosti a určil sporné body, čl. 7 odst. 1 písm. a) soudu umožňuje, aby si od stran vyžádal další informace týkající se nároků, jakmile po doručení obdržel odpověď na žalobu nebo vzájemnou žalobu. Soud stanoví lhůtu pro poskytnutí informací a za výjimečných okolností může tuto lhůtu prodloužit, jak je stanoveno v čl. 14 odst. 2. Podle čl. 7 odst. 3 ve spojení s čl. 14 odst. 1 musí soud stranu, již je žádost určena, informovat o důsledcích zmeškání lhůty, k nimž může patřit zjištění v neprospěch této strany nebo odmítnutí nároku. Všechna tato ustanovení mají posílit úlohu soudu při vedení řízení s cílem dospět k rychlému rozhodnutí.

5.3. Soud rozhodne o konání ústního jednání

5.3.1. Soud nařídí ústní jednání pouze tehdy, je-li to nutné

Jak bylo uvedeno výše, je na soudu, aby rozhodl, zda za účelem zjištění skutečností nařídí ústní jednání. To vyplývá ze zásady stanovené v čl. 5 odst. 1, že evropské řízení o drobných nárocích je v zásadě písemným řízením. 9. bod odůvodnění původního nařízení uvádí, že soud musí respektovat právo na spravedlivý proces a sporný proces, ale slyšení by mělo být považováno za výjimku s ohledem na cíle řízení o drobných nárocích zajistit rychlé řízení s nízkými náklady. Podle čl. 5 odst. 1 písm. a soud nařídí ústní jednání, pouze pokud se domnívá, že není možné vydat rozhodnutí na základě písemných důkazů, nebo pokud o to některá ze stran požádá a soud s tím souhlasí. Soud by měl při výkonu svých funkcí podle tohoto ustanovení a při uplatnění obecné zásady, že by evropské řízení o drobných nárocích mělo být písemným řízením, kdy se ústní jednání koná pouze výjimečně, rozhodnout, zda v daném případě nařídí ústní jednání, či nikoli, a to s přihlédnutím ke všem okolnostem jednotlivého případu a k písemným důkazům. Je-li ústní jednání nezbytné, mělo by to být v zásadě provedeno pomocí vhodných komunikačních technologií na dálku v souladu s článkem 8 (podrobněji viz bod 5.5).

5.3.2. Soud může ústní jednání odmítnout

Žalobní formulář pro podání žaloby informuje žalobce o tom, že evropské řízení o drobných nárocích je písemným řízením a poskytuje informace o tom, jak požádat o ústní jednání (část 9). Otázka 9.1 se táže, zda si žadatel přeje, aby se konalo ústní jednání, a pokud ano, aby uvedl důvody. Odpovědní formulář část 3 pokládá žalovanému stejnou otázku. Soud může takovouto žádost zamítnout, má-li za to, že vzhledem k okolnostem případu není ústní jednání nutné k vyřešení sporných bodů a k zajištění spravedlivého průběhu řízení (čl 5 odst. 1 písm. a). Pokud soud žádost o ústní jednání zamítne, musí zamítnutí písemně zdůvodnit, ale toto ustanovení objasňuje, že rozhodnutí o zamítnutí nemůže být předmětem zvláštního opravného prostředku nebo přezkumu.

5.4. Dokazování

Ustanovení čl. 9 odst. 1 nenechává žádné pochybnosti, že je na soudu, aby rozhodl o způsobu a rozsahu dokazování, které je nezbytné, aby mohl dospět k rozhodnutí. V čl. 9 odst. 2 je stanoveno, že soud může připustit písemné výpovědi svědků, znalců a stran. Znalecký posudek nebo ústní výpověď lze přijmout pouze tehdy, není-li možné vydat rozsudek na základě jiných důkazů v souladu s čl. 9 odst. 4. Výslech osob musí být proveden v souladu s podmínkami článku 8, které se týkají použití vhodné komunikační techniky na dálku (viz bod 5.5). Musí-li být získány důkazy z jiného členského státu EU, musí soud zvážit použití postupů stanovených v příslušných pravidlech EU, a zejména

v nařízení o dokazování v občanských nebo obchodních věcech (nařízení o dokazování)⁽³⁴⁾.

5.5. Využívání informačních a komunikačních technologií při výslechu a provádění důkazů

Využití informačních a komunikačních technologií na soudech se stalo velmi důležitým, což se odráží i v (novelizovaném) řízení o drobných nárocích. Vzhledem k tomu, že skutečné využití závisí na technologii, která je k dispozici u příslušného soudu, není používání informačních a komunikačních technologií během řízení povinné. Podle čl. 8 odst. 1 se koná ústní slyšení s využitím vhodné komunikace na dálku. Ta zahrnuje videokonference nebo telekonference, má-li soud takovou technologii k dispozici a není-li její použití s ohledem na zvláštní okolnosti případu nevhodné pro spravedlivý průběh řízení. Nařízení o dokazování se použije v případě, že osoba, která má být vyslechnuta, má bydliště nebo místo obvyklého pobytu v jiném členském státě, než je členský stát soudu, u něhož bylo řízení zahájeno, včetně opatření o vhodné komunikaci na dálku. Strana, která byla předvolána k osobní účasti na ústním jednání, může požádat o použití technologie komunikace na dálku, má-li soud tuto technologii k dispozici, za předpokladu, že požadavek osobně se dostavit k soudu, zejména pokud jde o případné náklady této strany,

by byl ve vztahu k nároku nepřiměřený (čl. 8 odst. 2). Strana, která byla předvolána k účasti na ústním jednání za použití technologie komunikace na dálku, může požádat o osobní účast na tomto jednání s využitím části 9.2 žalobního formuláře a části 4 odpovědního formuláře. Formuláře by měly strany informovat, že úhrada nákladů podléhá podmínkám článku 16 (viz bod 3.4). Rozhodnutí soudu o tom, zda má být ústní slyšení konáno, a pokud ano, zda videokonferencí nebo jinou technologií nebo fyzicky přítomnou stranou, nemůže být napadeno odděleně od napadení samotného rozsudku (čl. 8 odst. 4).

Stejná ustanovení platí pro ústní výslech svědka podle čl. 9 odst. 3 (viz bod 5.4).

5.6. Úloha soudu

5.6.1. Soud stanoví postup

Hlavním cílem evropského řízení o drobných nárocích stanoveným v článku 1 nařízení je zrychlit a zjednodušit řízení o sporech týkajících se drobných nároků v přeshraničních případech v EU a snížit náklady na ně, a tudíž usnadnit přístup ke spravedlnosti⁽³⁵⁾. Při plnění těchto cílů je soudům přidělena klíčová úloha spočívající v převzetí iniciativy, pokud jde o kontrolu a stanovení postupu, který se použije v evropském

⁽³⁴⁾ Nařízení (ES) č. 1206/2001.

⁽³⁵⁾ Viz rovněž 5., 7. a 8. bod odůvodnění.

řízení o drobných nárocích, a v souladu s tím uplatňování vnitrostátního procesního práva. Kromě určení rozsahu a způsobu dokazování musí soud obecně vést řízení v souladu se zásadami sporného řízení a právem na spravedlivý proces. Podle čl. 12 odst. 3 má soud mimoto povinnost snažit se o dosažení smíru mezi stranami, je-li to vhodné, a tato povinnost není omezena na ústní jednání, nýbrž se vztahuje na celé řízení o nároku a vzájemném nároku (viz rovněž bod 3.8).

5.6.2. Soud strany sporu vyrozumí o procesních otázkách

Povinnost soudu týkající se kontroly a stanovení postupu v evropském řízení o drobných nárocích je posílena v čl. 12 odst. 2, podle něhož má soud rovněž povinnost podpořit strany, pokud jde o procesní záležitosti, tím, že je vyrozumí o procesních otázkách, a z 9. bodu odůvodnění vyplývá, že v zájmu zajištění spravedlivého procesu musí přitom soud postupovat s ohledem na jednotlivé strany sporu nestranně. Povinnost vyrozumět strany sporu o procesních otázkách lze provést různými způsoby v závislosti na vnitrostátních postupech. V průběhu řízení je možné toto učinit například ústně nebo prostřednictvím elektronické komunikace, jako je e-mail nebo telekonference, či jinými prostředky, které mohou být přípustné podle vnitrostátního práva⁽³⁶⁾. V čl. 12

odst. 1 je stanoveno, že se nevyžaduje, aby strany provedly právní posouzení nároku, čímž je tento úkol přenechán soudu. Toto ustanovení má zvláštní význam v případě nepřítomnosti advokáta nebo jiného odborníka působícího jako zástupce (článek 12). Pro účely evropského řízení o drobných nárocích by měl být soud obsazen nejméně jednou osobou oprávněnou k výkonu funkce soudce podle vnitrostátního práva členského státu, v němž je žaloba projednávána.⁽³⁷⁾

5.7. Lhůty

Do 30 dnů od obdržení odpovědi žalovaného na žalobu nebo odpovědi žalobce na vzájemnou žalobu musí soud rozhodnout, zda provede dokazování, nebo předvolá strany k ústnímu jednání, jestliže rozhodne, že se má takovéto jednání konat. S ohledem na to, že důležitá je rychlost, musí soud uspořádat ústní jednání do 30 dnů od předvolání stran. Jak bylo uvedeno v bodě 5.2, čl. 14 odst. 2 stanoví, že určité lhůty lze prodloužit, avšak pouze za výjimečných okolností, a to platí rovněž pro 30denní lhůty stanovené v článku 7. Jelikož však záměrem je, aby byly všechny fáze evropského řízení o drobných nárocích provedeny co nejrychleji, a jelikož je lhůta stanovena jako maximální, mělo by být možné, aby soud stanovil lhůtu kratší než 30 dnů⁽³⁸⁾.

⁽³⁶⁾ Viz 22. bod odůvodnění

⁽³⁷⁾ Viz 27. bod odůvodnění

⁽³⁸⁾ Pokud jde o povinnost soudu urychlit řízení, viz 23. bod odůvodnění.

6

ŠESTÁ KAPITOLA
Rozhodnutí

6.1. Vydání rozhodnutí

Rozhodnutí o nároku v rámci evropského řízení o drobných nárocích je vydáno v jednom z těchto okamžiků:

6.1.1. Rozhodnutí pro zmeškání – obecně

Pokud žalovaný neodpoví na žalobu do 30 dnů od doručení žalobního formuláře a odpovědního formuláře C, vydá soud rozhodnutí. Rovněž v případě, že soud požádal o opravu žaloby, doplňkové informace nebo další údaje, a strana, které byla žádost určena, neodpoví ve stanovené lhůtě, může soud vydat rozhodnutí ve prospěch druhé strany. Pokud soud sám stanovil lhůtu za některým z těchto účelů, musí dotýčnou stranu vyzkoušet o důsledcích zmeškání lhůty, včetně možnosti, že za daných okolností může být vydáno rozhodnutí proti této straně.

6.1.2. Rozhodnutí pro zmeškání – vzájemná žaloba

Stejně jako u hlavního nároku může soud v případě, že žalobce neodpoví ve lhůtě 30 dnů od doručení vzájemné žaloby, vydat rozhodnutí o vzájemném nároku. V tomto případě je nutno předpokládat, že žalobce bude chtít uplatnit hlavní nárok, takže v této situaci nemůže soud nárok odmítnout, pokud si po obdržení odpovědi na žalobu nevyžádal od žalobce další informace. Poté musí soud s ohledem na strany rozhodnout o nejspravedlivějším způsobu vedení řízení, včetně

rozhodnutí o vyžádání si doplňkových informací nebo důkazů podle čl. 7 odst. 1 písm. a) či konání ústního jednání.

6.2. Rozhodnutí po obdržení všech informací a po provedení dokazování

6.2.1. Pokud se nekoná ústní jednání

Jestliže se soud rozhodne dospět k rozhodnutí o podstatě případu bez konání ústního jednání, a to buď po obdržení odpovědi žalovaného na žalobu, nebo poté, co si vyžádal další informace a obdržel tyto informace ve stanovené lhůtě, musí soud vydat rozhodnutí do 30 dnů od obdržení těchto informací. Pokud soud provedl dokazování jakožto nezbytné pro vydání rozhodnutí, avšak bez konání ústního jednání, musí vydat rozhodnutí ve lhůtě 30 dnů od dokazování.

6.2.2. Po ústním jednání

Pokud soud nařídí ústní jednání, musí vydat rozhodnutí do 30 dnů ode dne konání ústního jednání. Je zřejmé, že do ukončení ústního jednání musí soud obdržet všechny potřebné informace a důkazy, aby mohl dospět k rozhodnutí o podstatě nároku nebo případně vzájemného nároku, a neexistuje žádné ustanovení ohledně toho, že si soud může vyžádat od stran další informace nebo důkazy po skončení ústního jednání. Podle čl. 14 odst. 3 lze 30denní lhůtu prodloužit, avšak pouze tehdy, pokud soud výjimečně není schopen vydat rozhodnutí v 30denní

lhůtě stanovené v nařízení, a za těchto výjimečných okolností přijme soud všechna opatření nezbytná k vydání rozhodnutí co nejdříve. V zájmu urychlení může soud samozřejmě vydat rozhodnutí dříve než ve stanovené 30denní lhůtě, pokud je připraven tak učinit.

6.3. Forma, obsah a doručení rozhodnutí

6.3.1. Rozhodnutí musí být vydáno písemně za účelem jeho doručení stranám

Ačkoli nařízení nestanoví, že by rozhodnutí mělo být vydáno písemně, a právní systémy členských států se mohou lišit, pokud jde o to, zda se v případě drobných nároků vyžaduje písemné rozhodnutí, či nikoli, ze skutečnosti, že rozhodnutí o evropském drobném nároku musí být doručeno stranám, je jasné, že by mělo mít písemnou podobu. Jinak není v nařízení stanovena žádná konkrétní forma a obsah rozhodnutí, a podle článku 19 proto o těchto záležitostech rozhoduje právo členského státu, v němž se nachází soud projednávající žalobu.

6.3.2. Jazyk rozhodnutí pro doručení

Ačkoli nařízení stanoví formu osvědčení, které má soud vydat na žádost jedné ze stran za účelem uznání a výkonu rozhodnutí⁽³⁹⁾, rozhodnutí je

samostatné. Nařízení neupřesňuje, že by rozhodnutí mělo být vydáno písemně v jiném jazyce, než je jazyk soudu, který jej vydal, vzhledem ke skutečnosti, že má být doručeno stranám, však bude nezbytné, aby pro doručení byla k dispozici příslušná jazyková verze za účelem splnění podmínek příslušných právních předpisů EU týkajících se této záležitosti⁽⁴⁰⁾. Musí-li být znění rozhodnutí přeloženo, aby byly splněny požadavky na doručování, je pravděpodobné, že s výhradou ustanovení příslušného procesního práva ponese náklady na překlad v první řadě osoba, v jejíž prospěch bylo rozhodnutí vydáno a v jejímž zájmu je, aby bylo provedeno. Tyto náklady mohou být vymahatelné od dlužníka jako součást nákladů řízení.

6.3.3. Rozhodnutí doručené stranám

Jakmile bylo vydáno rozhodnutí, čl. 7 odst. 2 stanoví, že je soud musí doručit stranám pomocí jednoho ze způsobů doručování uvedených v rozhodnutí, viz článek 13 a bod 4.2.3.

⁽³⁹⁾ Pokud jde o osvědčení, viz bod 8.3, a co se týká uznání a výkonu rozhodnutí, viz kapitulu 8.

⁽⁴⁰⁾ Viz výše bod 4.2.3 a 19. bod odůvodnění.

6.4. Náklady

Rozhodnutí bude obsahovat příkaz k uhrazení nákladů. Jedním z hlavních cílů evropského řízení o drobných nárocích je snížit náklady na minimum, jak je zřejmé z článku 1 a 29. bodu odůvodnění, a proto článek 16 stanoví, že by neměla být přiznána náhrada nákladů, které nebyly nutně vynaložené nebo nebyly přiměřené ve vztahu k nároku. To je obzvláště důležité, je-li strana, která měla úspěch ve věci, zastoupena advokátem nebo jiným odborníkem v oboru práva, jelikož náhrada nákladů na toto zastoupení by měla být v rozhodnutí přiznána pouze tehdy, jsou-li náklady přiměřené ve vztahu k hodnotě nároku a byly nezbytné. S výhradou této zásady je pravidlem, které se použije na základě článku 16 nařízení, to, že by straně, která neměla úspěch ve věci, mělo být v rozhodnutí nařízeno, aby uhradila náklady řízení, a tyto náklady musí být stanoveny podle příslušného vnitrostátního práva. Viz také odstavec 3.4 této příručky.

7

SEDMÁ KAPITOLA

Přezkum rozhodnutí a opravné prostředky

7.1. Přezkum v rámci evropského řízení o drobných nárocích

V článku 18 nařízení je obsaženo ustanovení o přezkumu rozhodnutí vydaného v rámci evropského řízení o drobných nárocích. Tento přezkum je dostupný tehdy, je-li rozhodnutí vydáno proti žalovanému ve prospěch žalobce nebo pokud žalovaný předložil vzájemnou žalobu a soud vydal rozhodnutí proti žalobci.

7.1.1. Důvody přezkumu

Žalovaný nebo v případě, že vzájemná žaloba vedla k vydání rozhodnutí ve prospěch žalovaného, žalobce jsou oprávněni požádat o přezkum rozhodnutí vydaného v rámci evropského řízení o drobných nárocích u příslušného soudu členského státu, v němž bylo rozhodnutí vydáno, jestliže žalovanému

- nebyl doručen žalobní formulář nebo předvolání k ústnímu jednání a doručení nebylo skutečně dostatečně včas a způsobem, aby si mohl připravit svou obhajobu, nebo
- žalovaný nebo žalobce nemohl popřít nárok z důvodu vyšší moci nebo mimořádných okolností, které nezavinil,

pokud v obou případech jednají žalovaný, případně žalobce neprodleně, a zpochybnili rozsudek, pokud bylo možné tak učinit s využitím dostupného odvolacího nebo přezkumného řízení podle vnitrostátního práva.

Lhůta pro podání návrhu na přezkum činí 30 dnů a začíná běžet dnem, kdy se žalovaný skutečně seznámil s obsahem rozhodnutí a měl možnost se k němu vyjádřit, nejpozději však dnem přijetí prvního opatření v rámci výkonu rozhodnutí vedoucího k tomu, že je žalovaný zcela nebo zčásti zbaven možnosti nakládat se svým majetkem. Uvedenou lhůtu nelze prodloužit (čl. 18 odst. 2).

Poznámka: Přezkum rozhodnutí vydaného v rámci evropského řízení o drobných nárocích podle článku 18 může být proveden pouze v členském státě, v němž bylo rozhodnutí vydáno, bez ohledu na to, kde má být vykonáno.

Pokud jde o ustanovení o přezkumu uvedené v článku 20 nařízení o evropském exekučním titulu, Soudní dvůr rozhodl ve věci C 119/13, *eco cosmetics*, (ECLI:EU:C:2014:2144), že v případě, kdy podmínky pro doručování uvedené v člancích 13–15 nařízení o evropském exekučním titulu nebyly dodrženy, článek 20 se nepoužije a nakonec by tuto otázku musel vyřešit vnitrostátní právní prostředek. Toto rozhodnutí může být také důležité pro výklad článku 18 nařízení o evropském řízení o drobných nárocích.

7.1.2. Výsledek přezkumu

Je-li přezkum oprávněný na základě některého z důvodů uvedených v nařízení, je rozhodnutí, které je předmětem přezkumu, od počátku neplatné. Žalovaný neztrácí výhodu žádných platných vnitrostátních předpisů o přerušení promlčecích nebo prekluzivních lhůt. Pokud je přezkum zamítnut, rozsudek zůstává v platnosti (čl. 18 odst. 3).

7.2. Opravné prostředky

Podle článku 17 představuje otázka, zda jsou v členském státě, v němž bylo rozhodnutí vydáno, přípustné opravné prostředky proti rozhodnutí, záležitost, která se řídí vnitrostátním právem členských států. Jsou-li opravné prostředky přípustné, vztahují se na opravné prostředky stejná pravidla s ohledem na náklady jako na původní řízení o nároku. Informace o tom, zda jsou opravné prostředky k dispozici, a pokud ano, který soud je příslušný, jsou k dispozici na portálu e-justice.

7.3. Právní zastoupení při přezkumu a podání opravného prostředku

Ustanovení článku 10 o právním zastoupení se vztahují i na řízení o přezkumu podle článku 18, stejně jako na původní řízení o hlavním nároku a o případném vzájemném nároku, takže nebude nutné, aby

měly strany v těchto řízeních právní zastoupení. Je na zvážení, zda tak tomu je i v případě opravných prostředků proti rozhodnutí vydanému v rámci evropského řízení o drobných nárocích podle vnitrostátního procesního práva. To je obzvláště důležité, pokud jde o přiznání náhrady nákladů, jelikož v případě opravných prostředků se podle čl. 17 odst. 2 použije stejně jako v původním řízení na jakýkoli opravný prostředek s ohledem na náklady režim stanovený v článku 16. Článek 16 se stejně tak vztahuje na řízení o přezkumu podle článku 18. V tomto ohledu je třeba mít na paměti 29. bod odůvodnění, že by strana, která podala opravný prostředek a která neměla úspěch ve věci, měla nahradit pouze náklady, které jsou přiměřené ve vztahu k hodnotě nároku nebo které byly nezbytné, včetně nákladů vzniklých v důsledku toho, že druhá strana byla zastupována advokátem⁽⁴¹⁾.

⁽⁴¹⁾ Viz rovněž bod 9.1.2.

8

OSMÁ KAPITOLA

Uznání a výkon rozhodnutí

8.1. Uznání a výkon rozhodnutí – obecné zásady

8.1.1. Zrušení doložky vykonatelnosti

Rozhodnutí o nároku nebo vzájemném nároku v rámci evropského řízení o drobných nárocích, které je vykonatelné v členském státě, ve kterém bylo vydáno, je stejně tak vykonatelné v jakémkoli jiném členském státě. Podle článku 20 odst. 1 není nutné získat prohlášení vykonatelnosti v členském státě výkonu a neexistuje možnost napadnout uznání rozhodnutí vydaného v rámci evropského řízení o drobných nárocích⁽⁴²⁾. V členském státě výkonu není každopádně přípustný přezkum s ohledem na podstatu. Rozhodnutí je vykonatelné bez ohledu na možnost podat opravný prostředek⁽⁴³⁾. Je však třeba mít na paměti, že osoba, která chce vykonat rozhodnutí vydané soudem v rámci evropského řízení o drobných nárocích, má možnost využít postupy podle nařízení Brusel I (přepracované znění).

Ustanovení čl. 20 odst. 2 stanoví, že na žádost jedné ze stran soud vydá bez dodatečných nákladů osvědčení o vydání rozsudku za použití standardního formuláře D (příloha IV). Na žádost poskytne soud tomuto účastníkovi osvědčení v jakémkoli jiném úředním jazyce orgánů Unie s využitím vícejazyčného dynamického standardního formuláře,

který je k dispozici na portálu evropské e-justice. Soud není povinen poskytnout překlad a/nebo přepis textu zadaného do netextových polí tohoto certifikátu.

8.1.2. Vykonávací řízení – použitelné právo

Podle článku 21 se vykonávací řízení řídí právem členského státu výkonu, s výhradou ustanovení nařízení o výkonu rozhodnutí, a rozhodnutí vydané v rámci evropského řízení o drobných nárocích musí být vykonáno za stejných podmínek jako rozhodnutí vydané v členském státě, kde se o výkon usiluje.

8.2. Požadavky evropského řízení o drobných nárocích – vykonávací řízení

K zahájení řízení, jež by mohlo vést k výkonu rozhodnutí vydaného v rámci evropského řízení o drobných nárocích podle nařízení, by měla osoba, která o výkon rozhodnutí žádá, předložit autentickou kopii rozhodnutí a osvědčení, o kterém se zmiňuje čl. 20 odst. 2, a pokud je to nezbytné, rovněž překlad v souladu s právním řádem členského státu, kde bude výkon prováděn. Členské státy jsou povinny poskytnout informace, které jiné jazyky než ty úřední jsou pro něj přijatelné (čl. 21a

⁽⁴²⁾ Viz rovněž 30. bod odůvodnění.

⁽⁴³⁾ Viz čl. 15 odst. 1 a 25. bod odůvodnění.

odst. 1). Překlad informací o obsahu rozsudku v osvědčení podle čl. 20 odst. 2 provede oprávněný překladatel (čl. 21a odst. 2). Informace o tom, které jazyky jsou pro účely vykonávacího řízení přijímány, jsou k dispozici na portálu evropské e-justice.

Strana, která žádá o výkon rozhodnutí, není povinna mít v členském státě výkonu pověřeného zástupce nebo poštovní adresu, kromě orgánů příslušných pro vykonávací řízení (čl. 21 odst. 3). Rovněž není nutné, aby tato strana předložila v členském státě před provedením výkonu jakékoli složení jistoty, kauce či vkladu (čl. 21 odst. 4).

8.3. Použití osvědčení o rozhodnutí

8.3.1. Formulář D

Formulář osvědčení o rozhodnutí, formulář D, je stanoven v příloze IV nařízení. Toto osvědčení musí vydat soud, který vydal rozhodnutí v rámci evropského řízení o drobných nárocích, a to na žádost jedné ze stran. Tuto žádost lze podat na začátku řízení, přičemž místo pro tuto žádost je poskytnuto v části 9 žalobního formuláře, formuláře A, a ačkoli to není v nařízení výslovně stanoveno, v kterékoli fázi po vydání rozhodnutí. Je vhodné, aby osoba, která žádá o výkon rozhodnutí vydaného v rámci evropského řízení o drobných nárocích, předjímala potřebu osvědčení a aby požádala soud o jeho vydání pokud možno co nejdříve. Soud musí mimoto postupovat při vyplňování osvědčení pečlivě, jelikož se jedná o dokument, na němž bude založen výkon rozhodnutí. Zejména

je důležité, aby byly vloženy všechny příslušné informace, aby mohli úředníci orgánů příslušných pro vykonávací řízení, kteří jsou pověřeni vlastním výkonem rozhodnutí, a ostatní subjekty, které se mohou na jeho výkonu podílet, například zaměstnanci banky, je-li obstaven bankovní účet, zjistit a pochopit podmínky příkazu, údaje o osobě, proti níž je rozhodnutí vydáno, a částky přiznané v rozhodnutí, přičemž místo pro všechny tyto údaje je poskytnuto ve formuláři D.

8.3.2. Jazyk osvědčení

Může být nezbytný rovněž překlad osvědčení do příslušného jazyka členského státu výkonu. Každý členský stát zpřístupnil informace o tom, které jazyky jiné než úřední jazyk (jazyky) jsou přijatelné pro účely výkonu rozhodnutí (viz článek 21a). Tyto informace jsou k dispozici na portálu evropské e-justice. Viz také bod 8.2 této příručky.

8.4. Zamítnutí a omezení výkonu

8.4.1. Zamítnutí výkonu za výjimečných okolností

Podle článku 22 musí soud v členském státě výkonu výkon rozhodnutí zamítnout z toho důvodu, že je neslučitelné s dřívějším rozhodnutím vydaným v kterékoli členském státě nebo ve třetí zemi, pokud:

- se dřívější rozhodnutí týkalo téže věci mezi stejnými stranami a splňuje podmínky nezbytné pro jeho uznání v členském státě výkonu, a
- proti neslučitelnosti s dřívějším rozhodnutím nebyla a nemohla být vznesena námitka při soudním řízení v členském státě, v němž bylo rozhodnutí v rámci evropského řízení o drobných nárocích vydáno.

8.4.2. Postup při napadení výkonu rozhodnutí

Nařízení nestanoví postup pro podání návrhu soudu za účelem napadení výkonu rozhodnutí z důvodu jeho neslučitelnosti a tato záležitost se musí řídit procesním právem dotyčného členského státu. Obvykle je rovněž možné, aby soud v tomto členském státě podle vnitrostátního práva zamítl nebo zastavil výkon rozhodnutí, pokud byly částky přiznané v rozhodnutí vydaném v rámci evropského řízení o drobných nárocích uhrazeny nebo pokud bylo rozhodnutí splněno jinak.

8.4.3. Zastavení nebo omezení výkonu

Podle článku 23 může soud nebo jiný orgán v členském státě výkonu v případě, že strana napadla rozhodnutí vydané v rámci evropského řízení o drobných nárocích nebo trvá možnost takového napadení⁽⁴⁴⁾

či pokud strana žádá o přezkum rozhodnutí podle nařízení, na návrh této strany:

- omezit vykonávací řízení na ochranná opatření, jako je „zmrazení“ bankovního účtu nebo mezd a platů,
- podmínit výkon složením jistoty, kterou sám určí, nebo
- za výjimečných okolností vykonávací řízení zastavit, tj. pozastavit další řízení po stanovenou nebo omezenou dobu.

8.5. Řízení o výkonu rozhodnutí vydaného v rámci evropského řízení o drobných nárocích

8.5.1. Opatření pro výkon rozhodnutí

Získání rozhodnutí a osvědčení v rámci evropského řízení o drobných nárocích je prvním krokem k vlastnímu výkonu povinnosti, jíž se rozhodnutí týká. Aby bylo zajištěno splnění dotyčné povinnosti, je třeba přijmout další opatření k zajištění platby nebo plnění v případě, že osoba, proti níž je rozhodnutí vydáno, nesplní rozhodnutí dobrovolně tím, že provede platbu nebo jedná či se zdrží určitého jednání podle příkazu soudu, takže opatření pro výkon rozhodnutí jsou nutná.

⁽⁴⁴⁾ Slovem „napadení“ použitým v tomto kontextu se rozumí jak opravný prostředek proti rozhodnutí, je-li takovýto opravný prostředek přípustný podle právních předpisů členského státu, v němž se nachází soud, který rozhodnutí vydal, tak i napadení z důvodu neslučitelnosti podle článku 22 nařízení. Jelikož je v článku 23 výslovně zmíněn přezkum podle článku 18, má se za to, že tato situace není v pojmu „napadení“ podle článku 23 zahrnuta.

8.5.2. Orgány příslušné pro vykonávací řízení

K zajištění výkonu rozhodnutí je nutné pověřit orgány v členském státě výkonu, které jsou příslušné k přijetí opatření pro výkon rozhodnutí. To může zahrnovat zaslání dokumentů a pokynů soudu v těch členských státech, v nichž výkon rozhodnutí zajišťuje soud, nebo jiné pověření orgánů příslušných pro vykonávací řízení, pokud přijímají pokyny přímo jménem klientů žádajících o výkon rozhodnutí. Údaje o orgánech příslušných pro vykonávací řízení v jednotlivých členských státech a informace o výkonu rozhodnutí jsou k dispozici na internetových stránkách jednotlivých států a rovněž na portálu e-justice.

8.5.3. Jazykové otázky – praktické důsledky pro výkon rozhodnutí

Strana, která žádá o výkon rozhodnutí, by měla mít na paměti, že otázka jazyka může vyvstat jako praktický i právní požadavek. Pokud musí být například podle vnitrostátního práva použitelného na výkon rozhodnutí dokumenty doručeny v jiném členském státě žalovanému, proti němuž je výkon požadován, použijí se příslušné požadavky na jazyk stanovené v nařízení o evropském řízení o drobných nárocích a v nařízení o doručování. Mimoto je třeba pamatovat na to, že v zájmu účinného výkonu musí soudy, orgány příslušné pro vykonávací řízení a jiné subjekty podílející se na výkonu rozhodnutí rozumět rozhodnutí a osvědčení. To platí rovněž v případě subjektů, které se mohou na výkonu podílet jako třetí strany, například osoby v bankách a jiní správci

majetku, jenž je postižen výkonem rozhodnutí a jenž náleží osobě, proti níž je výkon požadován.

8.6. Výkon soudních smírů

Ustanovení čl. 12 odst. 3 stanoví, že soud bude v průběhu řízení usilovat o smír mezi stranami. V souladu s článkem 23a nařízení o evropském řízení o drobných nárocích je smír schválený soudem nebo uzavřený před soudem v rámci evropského řízení o drobných nárocích, který je vykonatelný v členském státě, v němž bylo řízení vedeno, bude uznán a vykonán v jiném členském státě za stejných podmínek jako rozhodnutí vydané v rámci evropského řízení o drobných nárocích. Ustanovení o uznávání a výkonu rozsudků vydaných v rámci evropského řízení o drobných nárocích, jak jsou uvedena výše v jednotlivých bodech, se použijí obdobně.

9

DEVÁTÁ KAPITOLA

Závěrečné otázky

9.1. Právní zastoupení

9.1.1. Neexistence požadavku na zastoupení advokátem v rámci evropského řízení o drobných nárocích

V článku 10 a 15. bodě odůvodnění je uvedeno, že zastoupení advokátem není povinné, takže jakékoli pravidlo za tímto účelem obsažené ve vnitrostátních právních předpisech členských států se na evropské řízení o drobných nárocích nevztahuje. Obdobně čl. 21. odst. 3 písm. a) objasňuje, že se od strany nesmí požadovat, aby měla pověřeného zástupce v členském státě výkonu. To se nevztahuje na orgány, které skutečně provádějí opatření pro výkon rozhodnutí v tomto členském státě, jako například Huissiers de Justice, Deurwaarders a Messengers at Arms. Důvodem nevyžadování právního zastoupení je snížení nákladů na soudní spory.

9.1.2. Důsledky pověření advokáta pro náklady

Strana, která zvažuje pověření advokáta v případě žaloby v rámci evropského řízení o drobných nárocích, by měla mít na paměti, že i když je žaloba úspěšná a vede k vydání rozhodnutí, hrozí nebezpečí, že soud nepovolí, aby náklady na pověření advokáta uhradila druhá strana, jelikož podle článku 16 soud nepřizná náhradu nákladů v rozsahu, v němž nebyly nutné vynaložené nebo nebyly přiměřené ve vztahu k nároku. Ve 29. bodě odůvodnění, který se dovolává účelu a cílů evropského řízení

o drobných nárocích, včetně potřeby jednoduchosti a hospodárnosti, je uvedeno, že by soud měl při zvažování, zda jsou náklady přiměřené ve vztahu k nároku, vzít v úvahu skutečnost, že druhá strana, tj. strana, v jejíž prospěch bylo rozhodnutí vydáno, byla zastupována advokátem.

9.2. Informace a pomoc

9.2.1. Informace – obecně

V nařízení o evropském řízení o drobných nárocích existují různá ustanovení o informacích, které mají členské státy zveřejnit s ohledem na jednotlivé aspekty tohoto řízení. Podle článku 24 členské státy vzájemně spolupracují, zejména prostřednictvím Evropské soudní sítě pro občanské a obchodní věci, aby poskytly veřejnosti a odborným kruhům informace o evropském řízení o drobných nárocích. Podle článku 25 jsou členské státy konkrétně povinny poskytnout Evropské komisi informace o těchto aspektech evropského řízení o drobných nárocích:

- soudy, které jsou příslušné vydávat rozhodnutí v rámci evropského řízení o drobných nárocích,
- komunikační prostředky přijatelné pro členské státy s ohledem na přijímání žalobního formuláře v rámci evropského řízení o drobných nárocích,

- orgány nebo organizace příslušné k poskytování praktické pomoci v souladu s článkem 14,
- prostředky elektronického doručování a komunikace dostupné a přípustné v souladu s článkem 13 a osoby nebo typy povolání, pokud existují, na základě zákonné povinnosti přijímat elektronické doručování nebo komunikaci,
- soudní poplatky řízení o drobných nárocích nebo způsob jejich výpočtu, jakož i způsoby platby v souladu s článkem 15a,
- zda jsou přípustné opravné prostředky a pokud ano, v jaké lhůtě by měl být opravný prostředek podán,
- postupy pro podávání žádostí o přezkum podle článku 18 a příslušné soudy pro toto přezkoumání,
- jazyky přijatelné s ohledem na osvědčení o rozhodnutí vydaném v rámci evropského řízení o drobných nárocích podle čl. 21a odst. 1,
- orgány, které jsou v členských státech příslušné pro výkon, včetně vydání příkazu k zastavení nebo omezení výkonu podle čl. 23,
- orgány, které jsou v členských státech příslušné k výkonu rozhodnutí, včetně vydání jakéhokoli příkazu k zastavení nebo omezení výkonu,

a jsou rovněž povinni oznámit jakékoli následné změny těchto informací. Komise musí tyto informace zveřejnit. To se uskutečňuje zejména prostřednictvím portálu e-justice.

9.2.2. Informace a pomoc poskytovaná stranám

Kromě obecných informací, které mají být poskytnuty s ohledem na fungování evropského řízení o drobných nárocích, musí být jednotlivým stranám poskytnuta pomoc a informace v jednotlivých fázích řízení. Tyto fáze zahrnují:

- podle článku 11 má být stranám poskytnuta praktická pomoc při vyplňování formulářů (viz bod 3.1 této příručky),
- podle článku 12 poskytnou soudy stranám informace o procesních otázkách, je-li to nezbytné (viz bod 5.6.2 této příručky),
- podle článku 14 musí soudy strany informovat o důsledcích zmeškání lhůt stanovených soudem (viz bod 4.6, 5.2, 5.7 a 6.2.2 této příručky).

Je třeba mít rovněž na paměti, že členské státy musí zajistit, aby byl žalobní formulář, formulář A, k dispozici u všech soudů, u nichž může být zahájeno evropské řízení o drobných nárocích.

9.3. Přezkum evropského řízení o drobných nárocích

V souladu s článkem 28 bude nařízení přezkoumáno do 15. července 2022. Zpráva Komise by měla přezkoumat fungování ESCP, včetně: a) hodnocení toho, zda je finanční limit podle čl. 2 odst. 1, od 15. července 2017 stanoven na 5 000 EUR, vhodný k dosažení cíle usnadnit občanům a malým a středním podnikům přístup ke spravedlnosti v přeshraničních případech, a b) hodnocení, zda je rozšíření působnosti evropského řízení o drobných nárocích, zejména pokud jde o nároky na odměny, vhodné k usnadnění přístupu zaměstnanců k přeshraničním zaměstnaneckým sporům ke spravedlnosti.

Referenční materiál a odkazy

Portál evropské e-justice je jednotným vstupním bodem ke všem relevantním informacím o evropském řízení o drobných nárocích; odpovědnost za poskytování informací o evropském řízení o drobných nárocích sdílí členské státy a Evropská komise.

A) Formuláře, které je nutno použít v evropském řízení o drobných nárocích

https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-177-cs.do

B) Vnitrostátní informace o použití řízení, včetně příslušných soudů a dalších informací v souladu s článkem 25.

https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-354-cs.do

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 ze dne 11. července 2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2421 ze dne 16. prosince 2015, kterým se mění nařízení (ES) č. 861/2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích, a kterým se mění nařízení (ES) č. 1896/2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu.

PRINT	ISBN 978-92-76-08284-2	doi:10.2838/280155	DS-01-19-470-CS-C
PDF	ISBN 978-92-76-03886-3	doi:10.2838/096577	DS-03-19-355-CS-N

V případě použití nebo reprodukce fotografií či dalších materiálů, na které se nevztahují autorská práva EU, je nutné žádat o svolení přímo vlastníka autorských práv.

Fotografie na titulní straně: © Shutterstock

Fotografie uvnitř: s. 6, 8, 16, 21, 29, 55, 59, 65 © Shutterstock / s. 15, 21, 52, 66 © Unsplash / s. 30, 37, 38, 41, 46, 51, 56, 60, 69 © Pexels

© Evropská unie, 2019

Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje.

Navštivte portál e-justice, kde najdete další informace o občanské spravedlnosti v EU:
<https://e-justice.europa.eu/home.do?plang=cs&action=home>

Sledujte nás

<https://www.facebook.com/EUJustice/>

https://twitter.com/EU_commission

Úřad pro publikace
Evropské unie

Evropská soudní síť pro
občanské a obchodní věci

